

DARBININKAS

Vol. LXXX, Nr. 32

Rugpjūtis - August 25, 1995 Penktadienis-Friday Postage paid at Brooklyn, N.Y.

SECOND-CLASS

341 Highland Blvd.

Kaina

Brooklyn, N.Y. 11207

\$1.00

Lietuviškų studijų savaitė Europoje

Seimo delegacija, vadovaujama Seimo pirmininko Česlovo Juršeno, rugpjūčio 13 d. su oficialiu vizitu išvyko į Australiją ir Naująją Zelandiją. Tikimasi, kad vizitas pasitarnaus dvišalių ekonominių susitarimų pasirašymui. Delegacija į Vilnių sugrįš rugpjūčio 26 d.

Lietuvos ir Švedijos geologų grupė išvyko į bendrą ekspediciją, kuri truks 10 dienų. Ekspedicijos tikslas - atlikti matavimus ir sudaryti tikslų Baltijos jūros vidurinės dalies dugno reljefo bei nuosėdų žemėlapi.

Į Berlyną išskrido AB "Lietuvos geležinkeliai" delegacija. Lietuvos specialistai Vokietijos koncerne "Deutsche Wagonbau AG" tarsis dėl keleivinių miegamųjų vagonų, kursuojančių tarp Vilniaus ir Berlyno, eksploatacijos ir remonto sąlygų, bus kalbama ir apie galimybes išnuomoti 100 vagonų, reikalingų trileriams gabenti.

Žolinių dieną, monsinjeiras Kazimieras Vasiliauskas Vilniaus Arkikatedroje suteikė krikšto sakramentą Reginei Zakarevičiūtei. Regina atvyko iš Barnaulo miesto į Pasaulio lietuvių žaidynes, dalyvavo gražiausios pasaulio lietuvių konkurse.

Iš 1000 Lietuvoje esančių paštų planuojama 70 uždaryti. Valstybės dotacijos mažos, o tie paštai, kurie atsidūrė privačių firmų patalpose, nebeįstengia susimokėti nuomos mokesčių. Opiausias paštų uždarymas yra kaimuose, nes, panaikinus vieną kurį pašto skyrių, gyventojams tektų gana toli eiti, kad gautų pašto paslaugą.

Numatytas bendrovės "Tele-3" visuotinis akcininkų susirinkimas rugpjūčio 16 d. neįvyko, nes akcininkai vėl nesugebėjo išsiaiškinti, kaip pasiskirstys "Tele-3" akcijos. "Tele-3" direktorė L. Baškauskaitė ir finansinės pramoninės grupės "Status" atstovai nesutaria dėl akcijų pasiskirstymo.

Prancūzijoje baigėsi moterų "Tour de France" dviračių lenktynės, kuriose lietuvių - Rasa Polikevičiūtė užėmė aštuntą vietą (nuo lyderės Fabiani Luperini atsiliko 17:14) Kita Lietuvos dviratininkė užėmė trečią vietą paskutiniame lenktynių etape.

Kanados Abatsfordo aerouoste vykusiose "Breitling" pasaulio taurės akrobatinio skraidymo antrojo etapo varžybose antrąją vietą užėmė Lietuvos lakūnas. Nugalėjo prancūzas - Dominique Roland.

Lietuvos futbolo rinktinė rugpjūčio 16 d. Europos čempionato atrankos rungtynėse laimėjo prieš Estijos rinktinę.

Prieš kelerius metus prasidėjusi geltonoji karštligė gena į miškus bedarbius, pensininkus, moksleivius ir kitus žmones. Mat už kilogramą voveraičių dabar grybų supirkinėjai moka apie 20 Lt. O per pusdienį prityręs grybautojas surenka 2-3 kg. Bet daugiausia uždirba pirkliai, išvežantys dzūkų gėrybes į užsienį. Miškininkai skundžiasi, kad grybautojai, nesilaikydami grybavimo taisyklių, niokoja miško paklotes, kuriose vertingi grybai vėl dygs tik po keliolikos metų.

Sekmadienio rytą, Vokietijoje, Hüttenfeldo Vasario 16-osios lietuvių gimnazijos kopylčioje aukotomis Mišiomis, pasibaigė, nuo pirmadienio, liepos 30-osios, vykusio 42-oji lietuviškųjų studijų savaitė. Savaitės renginiuose dalyvavo apie 70 lietuvių kultūrininkų, atvykusių iš Lietuvos, Vakarų Europos ir Šiaurės Amerikos, perskaityta 11 pranešimų. Kaip kasmet, studijų savaitės programoje buvo ir vadinamoji Tėvynės valandėlė, kurioje savo eiles skaitė poetas Marcelijus Martinaitis, ir baigiamasis koncertas. Šiemet jame dainavo sopranas iš Jungtinių Valstijų - Audronė Gaižiūnienė. Susitikimus ir diskusijas moderavo daktaras Darius Kuolys iš Vilniaus. Visus studijų savaitės organizacinius reikalus sklandžiai sutvarkė Alina Griniene iš Muncheno.

Apie jau pasibaigusią šiemetinę studijų savaitę mums medžiagos atsiuntė jos dalyvė - Paryžiuje gyvenanti ponė Žiba Klimienė.

Po šios 42-osios studijų savaitės atidarymo, liepos 30-ąją, pirmadienį, pirmąjį pranešimą skaitė Vincas Bartusevičius iš Vokietijos. Jau daugiau negu prieš 50 metų, 1944-ųjų vasarą, artėjant rusų frontui, daug lietuvių patraukė Vakarų link, manydami neužilgo galėsį vėl grįžti tėvynėn. Paaškęjus, kad grįžti nebeįmanoma, tremtinių sluoks-

niuose greit subrendo atsakomybė ir už savo tautinės tapatybės išlikimą ir, galimybių ribose, už tėvynės likimą. Tremtiniai nesiliejo į naują gyvenamą aplinką, kūrė savo švietimo struktūras ir kultūrinės organizacijas, stengiamiesi kuo labiau įprasminti savo tautinę egzistenciją. Dabar, atsikūrus Lietuvos valstybei, iševiai tapo neįdomūs nei Lietuvai, nei likusiam pasauliui, - konstatavo Vincas Bartusevičius. Santykius ir emocinį ryšį su Lietuva sunkina išveivius diskriminuojantis pilietybės įstatymas. Paradoksas: kol nebuvo Lietuvos valstybės, iševiai buvo Lietuvos piliečiai, Lietuvos pilietybės niekas iš jų neatėmė ir niekas jiems jėg neneigė. Gi atkurta teisinė Lietuvos valstybė nepripažįsta iševių pilietybės tęstinumo ir tuo pačiu atsisako iševijoje gyvenančios savo tautos dalies.

Studijų savaitėje turėjo dalyvauti literatūralogas Vytautas Kubilius iš Vilniaus ir skaityti pranešimą tema: "Atlydžio metas Lietuvoje". Pastarajam neatvykus, apie kultūros puoselėjimą sovietų laikais ir apie neseniai sulauktus "atlydžio" metus kalbėjo poetas Marcelijus Martinaitis. Jis save pavadino "tremtiniu" kultūros prasme. Jis pats ir daugelis kitų komunistų valdytoje Lietuvoje gyvenusių kultūrininkų neteko "namų", nes jie liko anuose laikuose; buvo išjudinti iš savo aplinkos, tradici-

jų; buvo sugriauta dorovinė, dvasinė, kultūrinė ir informacinė erdvė. Tokiomis sąlygomis, daugeliui kultūrininkų išeitis buvo stoti į partiją. Dabar, - sakė Martinaitis, - nepasitikėdami ateitimi, pradėdame taisyti savo praeitį, daug kas iševiai ieškoti savo vietos praityje.

Lituanistė, Vilniaus universiteto profesorė, Viktorija Daujotytė kalbėjo apie moters padėtį dabartiniame Lietuvos visuomenės gyvenime, pasakojo kaip moterys ieško savo vietos kultūroje ir valstybėje. Dalis paskaitos buvo skirta Lietuvoje veikiančiam moterų partijai ir moterų skyriams kituose politiniuose judėjimuose. Pranešime buvo paminėti ir dvi pagrindinės dabartinio Lietuvos gyvenimo socialinės blygybės: alkoholis ir šeimų netvirtumas.

Dailininkas ir Mažosios Studijos radijo laidos redaktorius Vaidotas Žukas kalbėjo apie Lietuvos kultūros veikėjų ryšius su Bažnyčia. Paskaitininko nuomone apie šiuos ryšius nusako jau pati jo paskaitos tema: "Kodėl Lietuvos kultūrininkai bijo Bažnyčios". Pasak Vaidoto Žuko, Lietuvos kultūros sekuliarizacija, arba tiesiog Lietuvos kultūros veikėjų nubažnytėjimas, kuris buvo vykdomas komunistų laikais, tęsiasi ir dabar. Žmonių dvasingumo ir religijos poreikį tenkina ne krikščionybė, bet folklorinis panteizmas - religijos bei

Gražiausia pasaulio lietuvių Asta Muralytė (centre). Kairėje - antroji gražuolė - Lilija Ūksvar iš Estijos, dešinėje - pirmoji pasaulio lietuvių Karolina Šokurova iš Maskvos.

Viktoro Kapočiaus nuotrauka

Dievo ieškojimas gamtoje, o taip pat šiais naujaisiais laikais atsiradusios gausios sektos. Netgi tokios visuotiniai pripažintos Lietuvos kultūros asmenybės, kaip poetas Justinas Marcinkevičius, dėl savo įgyto autoriteto vadinamas "tautos sąžine", propaguoja vertybes, kurios tik netiesiogiai gali būti siejamos su krikščionyste. Antra vertus, ir atgauta laisvė pirmiausiai tarnauja ne kultūros brandinimui, bet ne daug bendro su krikščionyste, ir apskritai su dvasine kultūra, turintiems verslininkams, kurie, atrodo, galėtų puikiai prisitaikyti prie visu politinių sąlygų. Vaidotas Žukas kalbėjo ir apie tuos kultūrininkų dialogus su Bažnyčia sunkumus, kuriuos lemia katalikų hierarchijos rodomas pernelyg didelis atsargumas. Apie tokį rezervuotą dvasininkų požiūrį į katalikų pasauliečių bažnytinę veiklą, tarp kitų faktų, liudija ir tai, kad Lietuvoje dar nėra pasauliečių nuolatinių diaikonų, kurie savo tarnystėje galėtų sėkmingai bendradarbiauti sielovadoje. Pasak Vaidoto Žuko, Lietuvos krikščioniškos kultūros sėkmingą raidą laiduotų glaudesnis tikėjimo, meno ir mokslo bendradarbiavimas.

Paryžiuje gyvenantis dailininkas Žibuntas Mikšys kritiškai komentavo pastaruoju metu Lietuvoje pasirodžiusias studijas apie Oskarą Milašį. Remdamasis paskutinėmis publikacijomis, Mikšys tarp kita ko sakė: "Blaičiai žiūrint, keista ar sunku suprasti, kodėl Oskaras Milašius taip madingas Lietuvoje. Prie Milašiaus rimtai prieti yra didžiausia klūtis, nes reikia gerai mokėti prancūzų kalbą. Bet tokia klūtis tautiečiams ne klūtis". Rašoma apie Milašį iš lietuviškų jo kūrybos vertimų, lyg būtų galima rašyti apie Šventąjį Raštą, nemokant originalo kal-

bų ir remiantis tik vertimu. Žibuntas atskirai aptarė dvi publikacijas apie Milašį: Laimono Tapino "Septynios vienetės Paryžiuje" ir Alinos Naujokaitienės straipsnius "Naujojoje Romuvoje". Abiejose publikacijose apstu dalykinių klaidų ir galbūt net autorių fantazijos vaisių.

Apie filosofiją Lietuvoje kalbėjo Vytauto Didžiojo universiteto filosofijos katedros vedėjas Tomas Sodeika. Jo nuomone, Lietuvoje yra dvi filosofų grupės. Pirmoji vydušiškojo stiliaus filosofų grupė, kuriai priklauso Algirdas Patackas, Aleksandras Žarskus ir jau miręs Justinas Mikutis. Šie yra moralistai, besilaikantys nuošaliai nuo akademinės aplinkos. Kita grupė - tai akademiniai filosofai, susiję su aukštosiomis mokyklomis. Pastaroji, akademinė filosofija, sovietų laikais buvo tik marksizmo mokymas. Iš bendros tendencijos išsiskyrę gal tik Eugenijus Meškauskas su savo mokslinio tyrimo metodika, kuri dėl savo specifikos galėjo gyvuoti neidama ir konflikta su partine ideologija. Sovietų laikais svarbi buvo ir, Romualdai Ozolui dirbant "Minties" leidykloje, pradėta filosofijos knygų leidyba. Šiandien, - kalbėjo Sodeika, - nepaisant pristeigtų naujų filosofijos katedrų, originali filosofinės minties raida Lietuvoje nevyksta.

Prieš šiemetines, jau 42-osios studijų savaitės pabaigą, penktadienio vakarą, vyko Tėvynės valandėlė - savo eiles skaitė poetas Marcelijus Martinaitis. Šeštadienio vakarą buvo surengtas baigiamasis - soprano Audronės Gaižiūnienės koncertas. Studijų savaitė pasibaigė sekmdienio rytą, Vasario 16-osios gimnazijos kopylčioje aukotomis mišiomis.

VRLS

Pasaulio lietuvių sporto žaidynių uždarymas Kaune. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

Dabar didžiausios pensijos - buvusiems sovietiniams veikėjams

Laiške "Lietuvos aidui" redakcijai mokytojų Viktoro ir Aldonos Bartkų šeima pasiguodė, kad "dabar net nepatogu kam nors pasakyti, kokia mūsų pensija. Turime vienas - 35, antras - 37 metų pedagoginio darbo stažą, dar kelerius bendrojo darbo stažo metus, o pagrindinė ir papildoma pensijos kartu sudaro vos 92,32 Lt".

Buvusių pedagogų neveltis socialinio praverti Valstybinio socialinio draudimo šiauliu miestu skryžiaus vedėjo Broniaus Krištupaičio kabineto duris ir pasikalbėti apie pensijas.

Ar normalu, kad mokytas žmogus, visą gyvenimą mokęs kitus, nebegali supaisyti naujo pensijų įstatymo peripetijų?

Tikrai nenormalu. To įstatymo negali supaisyti ir mūsų dar-

buotojai. Bet svarbiausia, žinoma, kad iš tos pensijos pragyvent neįmanoma.

Ar tame įstatyme visiškai nieko gero nėra?

Yra šis tas. Išnyko anksčiau buvusi lygiava tarp sunkiai dirbusio ir, pavyzdžiui, valkatos. Bet... tas valkata sulygintas su senute, kuri užaugino vaikus ir neturi stažo.

Turbūt galima pripažinti, kad mokytojų, kultūros, medicinos darbuotojų ir perskaičiuotos pensijos vis tiek elgetiškos?

Be abejonės. Tai aišku ir iš mokytojų Bartkų pavyzdžio. Dabar su visais priskaitymais jie gaus tik po pusantro šimto litų. Kaip užsimokėti už butą, šildymą, ką valgyti?

Inteligentui tai tikra tragedija...

Aš taip sakau: kai kam Dievas

praedamas nieko nedavė, o kai kam ir per daug drėbtelėjo.

Nejaugi ir tokių yra?

Vėl personalinės pensijos numatytos. Jos skiriamos už Lietuvai padarytus labai didelius darbus. Dėl vienos jų, pavyzdžiui, vis netyla telefono skambučiai. Kodėl, klausia žmonės, tokia didelė pensija (daugiau kaip 600 Lt) paskirta Morkūnui, buvusiam vykdomojo komiteto pirmininkui.

Na, ir už ką gi? Ką rodo Jūsų popieriai?

Mes nesiuolome ir neskiriamo. Tai ne mūsų kompetencija. Prie ministerijos yra sudaryta komisija, kuri ir skiria tas pensijas. Jos dar ir laipsnius turi - pirmą, antrą. Ir dar: ji nepriklausoma, nesvarbu, ar dirbi, ar nedirbi. Ne vienas šaulietis gaus tokią. Beje,

pirmojo laipsnio pensija - 4 minimalūs gyvenimo lygiai, arba 320 litų.

Ar ir kiti nusipelnusieji - buvę sovietmečio veikėjai?

Kažin ar nors vienas kitoks yra...

Tai gal taip ir reikėtų sakyti: už nuopelnus tarybų Lietuvai?

Beveik visi buvę sovietiniai veikėjai gaus tokias. Yra ir dar viena įdomi pensininkų kategorija - buvę sovietiniai kariai, gaudantys kitos valstybės pensijas, gaus ir antrąsias, Lietuvos, jei čia išdirbė ne mažiau kaip 15 metų.

Betgi jų dauguma neturi Lietuvos pilietybės.

Socialiniam draudimui pilietybė kol kas neturi reikšmės. Svarbu tik turėti dokumentą, liudijantį, kad gyveno nuolat. Ir iš Rusijos jie gaus nemažas pensijas.

Ar tai reiškia, kad jų pensijos pačios didžiausios Lietuvoje?

Taip. Tačiau ypač didelės buvusių KGB darbuotojų pensijos. Jie gaudavo didelius atlyginimus, o dabar gauna ir Lietuvos pensiją, ir papildomą pensiją iš tenai... Šita grupė žmonių gauna dideles pensijas ir gaus, matyt, kol įstatymas leis.

O už ką gauna iš tenai?

Kadangi dirbo toj sistemoj...

Tai gal Lietuva nebeturėtų mokėti jų pensijų?

(Juokiasi) Ne man spręst. Įstatymas, kuris dabar galioja, jiems atseikėjo dvi pensijas... Kai šie reikalai buvo tvarkomi, ateidavo į priėmimą toks ponas Urbonavičius, dirbęs saugumo viršininku. Su popieriais vis atbėgdavo ir klausdavo: "Kada čia mums..." Sakydavau, kol kas yra priimtas.

(nukelta į 3 psl.)

Varėnos bažnyčia. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

Baltarusija atsisakė lietuviško Vyčio

Kęstutis K. Miklas

Jau nuo seno gudų, dabar besivadinančių baltarusių, tautiniai patriotai gyvena ištikinimu ir bando visiems įrodyti, kad jie yra daug daugiau pranašesni už lietuvius, kad tik dėka jų Lietuva užaugo ir klestėjo 13, 14 ir 15 amžiaus laikotarpyje. Savaip interpretuodami Lietuvos istoriją, savindamiesi jos faktus, įrodinėja, kad Lietuvai priklausio tik Žemaitija, o visa kita Lietuvos teritorija, net su Vilniumi, tik jiems turi priklausyti. Taip pat ir mūsų Vytis yra jų. Baltarusiai įrodinėja, kad Gediminas, o ypač Algirdas, buvo jų tautos valdovai, kurie kartu valdė ir Lietuvą.

Jie remiasi faktais, kurių negalima užginčyti, jog nuo Gedimino laiko slavai turėjo nepaprastai daug įtakos į Lietuvos valdymo struktūrą. Iš trijų Gedimino žmonių paskutiniosios dvi buvo rusės. Jo pirmoji žmona lietuviškaitė Vida, Kuršo kunigaikščio Vidmanto dukra, neilgai gyveno. Pagimdė du sūnus - Mantvydą ir Narimantą. Mirė antrojo sūnaus gimdymo metu. Antroji žmona - Smolensko kunigaikštė Olga pagimdė Algirdą ir Kęstutį. Jai mirus, trečiaja žmona tapo Olgos brolio dukterė - Polocko kunigaikštė Ieva, lietuvių aplinkoje vadinama Jaunė. Ji padidino šeimą dar trimis sūnumis - Liubartu, Karijotu ir Jau-nučiu. Gediminas visą laiką gyveno Kernavėje, tai yra lietuviškoje aplinkoje. Todėl ir visi vaikai, nepaisant to, kad jie buvo rusių pagimdyti, gavo lietuviškus pagoniškus vardus, kurių niekad neatsisakė. Tik kai kurie papildė juos krikščioniškais vardais dinastiniai sumetimais per vedybas su rusėmis, priimdami stačiatikių tikėjimą. Sakoma, kad ir Algirdas prieš vestuves su Vitebsko kunigaikšte Marija Jaro-slovaite neva tai buvo pakrikštytas Aleksandro vardu, bet to vardo jis niekur nenaudojo.

Algirdas buvo dusyk vedęs. Dėka jo pirmosios žmonos Marijos, jos tėvui mirus, jis tapo Vitebsko kunigaikščiu. Jo žmona buvo labai religinga. Tad, Algirdui neprieštaraujant, jos pagimdyti penki sūnus (Andrius, Dimitras, Konstantinas, Vladimiras ir Teodoras) ir keturios dukros

buvo pakrikštyti stačiatikių vardais. Jai mirus, po 28 vedybinių metų, Algirdas vėl vedė, ir ši kartą ruse, Tverės kunigaikštė Julioną. Ji taip pat buvo stačiatikė, bet buvo gan tolerantiška. Algirdas, trokšdamas išplėsti savo dinastiją, norėjo dar daugiau vaikų, kurių ji net dešimt jam pagimdė - septynis sūnus ir tris dukras. Matyti, kad Algirdas turėjo įtakos, nes visi sūnus jau buvo lietuviškais vardais, kaip Jogaila, Skirgaila, Švitrigaila, Kaributas, Karigaila ir Vygantas. Turėdamas tokią gausią šeimą iš 12 sūnų ir 7 dukterų, Algirdas manė, kad su savo vaikais bus daug lengviau valdyti naujai užimtas rusiškas žemes. Bet istorija parodė kitaip. Tai buvo tik laikinai. Daug jo vaikų nesuprato savo tėvo tikslų, jau buvo per daug surusėję, kad galėtų dalyvauti ir būti vieningi Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės išlaikyme.

DLK Gediminas dar prieš savo mirtį padarė didelę klaidą, paskirdamas savo ipėdiniui jauniausią sūnų Jaunutį. Vyresnieji broliai tuo buvo labai nepatenkinti. Pats Jaunutis buvo nepajėgus valdovas, ypač kai nebuvo remiamas savo vyresniųjų brolių. Gedimino sukurta valstybė pradėjo smukti. Maskvos valdovai, lenkai ir abu vokiečių ordinaai jau buvo pasiruošę pulti Lietuvą. Išgelbėti susidariusią padėtį iniciatyvos ėmėsi Kęstutis. Jis užėmė Vilnių, nuvertė Jaunutį ir pakvietė savo energingiausią brolių Algirdą būti didžiuoju Lietuvos kunigaikščiu.

Nuo to laiko Algirdas ir Kęstutis buvo tikrieji Lietuvos valdovai. Kęstutis gynė Lietuvą nuo užpuolikų, o Algirdas didino Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystę, prijungdamas prie jos vis naujų rusiškų žemių. Jau tuo metu Lietuvos teritorija siekė Juodosios jūros krantus. Paskutiniaisiais Algirdo gyvenimo metais DLK buvo užėmusi 700,000 kv. kilometrų ir šioje teritorijoje buvo 1,4 milijono gyventojų, įskaitant ir tą skaičių ir 420,000 lietuvių.

Prieš tapdamas DLK, Algirdas savo didžiąją gyvenimo dalį praleido su slavais. Nenuostabu, kad jie turėjo daug įtakos kunigaikš-

čiumi. Žinoma, ir pats Algirdas turėjo daug simpatijų jiems, bet nepamiršo ir lietuvių. Būdamas Didžiuoju Lietuvos kunigaikščiu, jis nepasidavė stačiatikių spaudimui įvesti jų tikėjimą etnografinėje Lietuvoje, ką jis galėjo lengvai padaryti.

Gyvenant Vitebske, Algirdo šeimoje ir aplinkoje buvo vartojama tik baltarusių kalba. Nei jo žmonos, nei vaikai nemokėjo lietuvių kalbos. Net ir jo sūnus Jogaila pramoko kalbėti lietuviškai tik po savo tėvo mirties, kai atvyko į Vilnių būti Didžiuoju Lietuvos kunigaikščiu.

Baltarusijos tautininkai visad teigė ir šiandien teigia, kad bė jų kalbos to laiko Lietuva negalėjo išsilaikyti. Kad jų kalba turėjo įtakos Lietuvos valdymo procese, negalima neigti. To laiko Lietuvos valstybinė ir kanceliarinė kalba buvo jų. Visi įstatymai, įsakymai bei potvarkiai bajorams, susirašinėjami su kunigaikštijom DLK teritorijoje buvo daromi jų kalba, kuria net ir Lietuvos Metrika, pirmieji Lietuvos Statuto leidimai buvo išleisti.

Baltarusiai taip pat teigia, kad Algirdas priklausio daugiau jiems, nes jo motina buvo baltarusė. Lietuvos herbas Vytis, kuris Algirdo laikais buvo DLK herbas, taip pat priklausio jiems.

Todėl, kai Sovietų Sąjunga pradėjo griūti, dešinysis baltarusių tautinis elementas turėjo padėti daug pastangų iki Baltarusija pasiskelbė nepriklausoma. Ji tai pajėgė padaryti 1991 m. liepos 27 d., tai yra beveik po pusantrų metų nuo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo.

Tapusi nepriklausoma valstybe, ji tučtuojau pakeitė savo vardą iš Bieloruskaja SSR į Belarus, parinko sau naują trispalvę vėliavą, t. y. baltą su raudona juosta išilgai jos viduryje. Savo valstybinių herbu pasirinko ne ką kitą, o tą patį lietuvišką Vytį, kurį jau vieną kartą naudojo po I-jo Pasaulinio karo, paskelbdami savo nepriklausomybę 1918 m. kovo 25 d., bet labai neilgai. Beveik po 8 mėnesių, bolševikams spaudžiant, ji buvo priversta prisijungti prie Rusijos ir tuo pačiu, pakeisti savo herbą į sovietinį su kūju ir pjautuvu.

Dabartinė Baltarusija, daugiausia apgyvendinta slavais, yra didelėje rusų įtakoje. Rusiškasis komunistinis elementas yra labai gausus, žymiai gausnesnis už tautiškąjį. Komunistų spaudžiamas, jos parlamentas jau apsisprendė prisijungti prie Rusijos.

Su tuo sprendimu iškilo valstybinės vėliavos ir herbo tolimesnis likimas. Kairiesiems ir surusėjusiems baltarusiams Vyčio herbas buvo nepriimtinas.

Reikalavo, kad jis būtų pakeistas, nes jis priminė Didžiąją Lietuvos Kunigaikštystę, kuri apėmusi Baltarusijos žemes. Tam žingsniui pritarė net ir pats Baltarusijos prezidentas Aleksandras Lukašenko. Per pasikalbėjimą su Varšuvos laikraščio "Gazeta Wyborcza" redaktorium jis pareiškė: "Kalbant apie simbolius, tai argi mes negalime turėti kitokio valstybės herbo, negu Lietuva? Netgi Brazauskas neseniai pajuokavo - 'Pasisavinai mūsų herbą'. Skirtumas yra toks: raitelis toks pats, tiktai kalavijas labiau palenktas ir arkliai uodega užriesta. Pasakykite, - kodėl mums to reikia?"

Šiai problemai išspręsti reikėjo specialaus referendumo. Nepaisant prieštaraujančių šiam pakeitimui, referendumas vis dėlto įvyko šių metų gegužės 14 d. Iš dalyvavusių 64,5% balsuotojų šiame referendume, net 75% pasisakė, kad iki šiol naudojamas Vyties herbas turi būti pakeistas.

Naujasis herbas yra jau priimtas ir naudojamas. Jis yra senasis sovietinis herbas, tik vietoje kūjo ir pjautuvo idėti Baltarusijos respublikos valstybinių sienų kontūrai, kaspino apačioje buvęs BSSR įrašas pakeistas į Respublika Belarus ir kaspino šonuose įrašas teksto "Proletarai visų šalių vienykitės" yra išmestas, bet penkiakampė raudonoji žvaigždė herbo vainiko viršuje yra palikta. Su vėliava panašus likimas. Ji ta pati kaip buvo naudota sovietiniais laikais, tik be kūjo ir pjautuvo raudonoje juostoje.

Nežinia kodėl, kad dėl Vyčio herbo naudojimo Lietuva niekad neprotstavo Baltarusijai, panašiai kaip Monakas neprotstavuoja Indonezijai dėl vienodos vėliavos naudojimo. Tačiau yra buvę atsitikimų, kad kai kurie kraštai yra protestavę. Pavyzdžiui, graikai buvo labai nepatenkinti, kai 1992 metais kūrėsi Makedonijos respublika, atsisakydami nuo Jugoslavijos. Jie protestavo šiai naujai respublikai ne tik dėl pasirinkto Makedonijos vardo, artimai susijusio su Graikijos praeitimi, bet ir dėl panaudojimo savo vėliavoje Aleksandro Didžiojo žvaigždės, kaip jo prieš 2000 metų valdytos Makedonijos imperijos simbolio. Graikų protestas buvo tik dalinai sėkmingas. Jo pasėkoje, naujoji Makedonija turėjo paklusti Paryžiaus konvencijai, atsisakant tik nuo tolimesnio tos žvaigždės naudojimo savo vėliavoje.

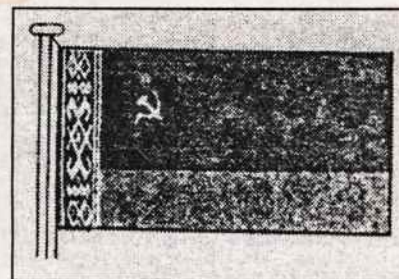
Kalbant apie tarptautinę apsaugą valstybiniais simboliams, reikia pripažinti faktą, kad jiems jos nėra. Nuo piktnaudžiavimo visi valstybiniai, taip pat miestų ir miestelių herbai, visos valstybinės vėliavos ir kiti tautiniai simboliai nėra apsaugoti. Bet kas ir bet kokiam tikslui juos gali naudoti, nekreipiant jokio dėmesio į tai, kad tiems simboliams priklauso tam tikra pagarba. Ypač tai ryšku Jungtinėse Amerikos Valstijose, kur jos valstybinė vėliava taip dažnai niekinama ir suderginama. Visokie pasipelnymai pagal jos juostų bei žvaigždžių išdėstymą siuva apatinius rūbus, maudymosi kostiumus, dekoruoja tualetų dangčius, žaislus bei visokius kitokius beverčius dalykėlius, ir dėl to niekas triukšmo nekalia.

Tuo tarpu, įvairūs meno ir literatūros kūriniai, jų atlikimas, taip pat įvairūs išradimai, pramoninių gaminių emblemos ir pavadinimai, įskaitant net ir tų gaminių specialius įpakavimus, yra apsaugoti tarptautiniais nuostatais, žinoma, jei yra užpatentuoti ar įregistruoti. Be autorias, kūrėjo, išradėjo ir net gamintojo leidimo nieko negalima dubliuoti, gaminti ir daryti pelną iš to.

Ar nevertėtų atkreipti dėmesį, kad ir visi valstybiniai simboliai būtų apsaugoti? Yra siūloma, kad šią problemą imtų spręsti Jungtinės Tautos. Tačiau kas nors

Vytis - jau nebe Baltarusijos herbas

Naujoji vėliava nedaug skiriasi nuo buvusios sovietinės - spalvos tos pačios, tik nebėra kūjo ir pjautuvo.

turėtų imtis iniciatyvos. O gal Lietuva panorėtų šį reikalą išskelti Jungtinėse Tautose ir vien tik tam, kad Baltarusija, pasikeitus

joje politiniams vėjams, vėl neužsinorėtų mūsų mielo Vyčio?

-- Trakuose rugpjūčio 16-19 dienomis vyko Baltijos šalių nacionalinių parkų asociacijos metinė konferencija. Konferencijoje aptartos pagrindinės nacionalinių parkų problemos, numatomos asociacijos darbo kryptys, žaliosios policijos klausimas.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekiliojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2629.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikiama garbingas laido-tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2444.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-

per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642

Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379

PHONES (718) 326 - 1282 ; 326-3150

- TAI MŪSU VIENINTĖLE VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALE -

†

KVEČAS
JONAS
1933+1976

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS

GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTĖLĖMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
40-24 235 Street, DOUGLSTON, N. Y. 11363
TEL: 718 423 - 6161, 1 - 800 - 77 - VYTIS
FAX 718 423 - 3979

Sovietinės Baltarusijos herbas

Naujasis Baltarusijos herbas, pakeitęs Vytį

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207

Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964

Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637

Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in July

POSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —
E-mail: 71712.107@compuserve.com

Šv. Augustinas ir mūsų laikai

Šv. Augustino diena, rugpjūčio 28-oji, mums primena pirmųjų krikščionybės amžių šventąjį vyrą, Bažnyčios daktarą ir tėvą, Hiponos vyskupą Afrikoje tuo metu, kai barbarai sujudo pulti ir griauti ne tikai Romos imperiją, bet ir dar negausią krikščionių bendruomenę - Bažnyčią.

Šv. Augustinas mirė 30 metais barbarų apsuptame Hiponos mieste. Kai visame pasaulyje ir Lietuvoje buvo minima jo mirties sukaktis - pusantro tūkstančio metų, tai mūsų filosofas Stasys Šalkauskis pastebėjo, kad šv. Augustinas "šiais laikais yra mums reikšmingesnis ir labiau pamokantis, negu daugelis vėlesnių Bažnyčios šventųjų, negu daugelis jos tėvų ir mokytojų.

Jis gyveno, veikė, sielėjosi ir kentėjo toje istorinėje persilaužimo gadyneje, kurią galima nusakyti šiais keliais žodžiais: senovės pasaulis griūva, barbarai žygiuoja, krikščionija ima kurti naują Dievo pilį" Ar yra kokio panašumo su dabartimi?

"Dabarties barbarai - rašė toliau St. Šalkauskis - skiriasi nuo senovės tuo, kad jie ateina ne iš šalies... bet iš mūsų tarpo, iš šių dienų pasaulio, kaip kad atsiranda sergančiame kūne bakterijos, nešančios suirimą ir mirtį... Kiekvienas iš mūsų gerai žino vieną šių barbarų vardą - bolševizmas.

Savo aplinkoje atidžiai apsidairė, anot St. Šalkauskio, mirusio 1941 metais, rastume apsiejai tų barbarų sąjungininku, samdinių ir advokatų visose gyvenimo srityse. Tai žmonės, kurie skelbia reliatyvizmą moksle, dorėje ir visuomeniniame gyvenime: esą nieko nėra pastovaus, amžino, nekintamo.

Tai žmonės, kurie sudieviną valstybę, bet šventumo skraistę nuima ir moralei, ir religijai. Tai žmonės, kurie "ardo masėse ir jaunuomenėje prigimtuosius dorinius jausmus instinktų erziniu, nepadoriomis pramogomis, skiepijimu seksualizmo. Tokių daugiau ar mažiau paslėptų barbarų ir mažiau ar daugiau sąmoningų jų talkininkų yra pilna visur. Rastume jų nelaimėi ir mūsų tarpe asmenyje tų žmonių, kurie eina inertiška dechriianizuoto pasaulio linkme ir savo nesupratimu, nedrausmingumu, moraliniu neatsparumu gimdo mūsų tarpe dezorientaciją, suirimą, demoralizaciją". Kur išsigelbėjimas nuo šių vidinių barbarų?

Šv. Augustinas, - pastebi St. Šalkauskis, - iškėlė aikštėn dieviškosios Apvaizdos rolę istoriniame tautų gyvenime, sykiu yra įrodęs, kad tikra visuomenė, toji Dievo pilis, laikosi Dievo meile ir aukštais doros žygiais.

Visuomenė, nepagrįsta doriniu pagrindu, yra atremta į smėlio pamatą ir turi siurti prie pirmo stipresnio ardomyjū gaivalų pūstelėjimo. Tuomet ateina teisinga baudmė neteisiesiems ir sunkus sprendžiamasis bandymas teisingumui.

Žodžiu tariant, negali būti tikro visuomeninio gyvenimo be dorinio pagrindo, atremto galutinėje sąskaitoje į dieviškojo įstatymo gerbimą". Nuokrypa nuo Dievo įstatymų, kuriais privalo remtis privatus bei viešas žmonių gyvenimas, ir yra mūsų laikų barbariškų reiškinių bei barbarų siautėjimo priežastis.

Ar lietuviams reikia vykti į Pekiną?

Vilius Braženas

Kai net JAV Kongreso konservatoriai nurodo, jog yra absurdiška ir veidmainiška JAV moterų delegacijai vykti į Pekiną, turėtume klausyti save, ar būtina ir verta lietuviams moterims dalyvauti ten ruošiamoje neva tai moterų teisėms ginti Jungtinių Tautų Organizacijos (JTO) konferencijoje. Sveikintinas liepos 28 d. "Darbininke" tilpęs straipsnis "Moterų Teisių Konferencijai Besiruošiant". Jame pristatoma Vatikano gan kritiška ir išpėjanti pažiūra ir tos konferencijos pagrindinių rengėjų planus. Mūsų moterų be to turėtų išgirsti ir JAV konservatyvių moterų ypač kritiškus pasisakymus apie tą konferenciją, pradedant protestu prieš parinktą jai valstybę - Raudonąją Kiniją, kur moteris, ypač kaip motinos, yra barbariškai persekiojamos, ir mergaitės kūdikystėje žudomos.

Nestebėtina, žinoma, kad iš už dešimtmečių užtvoros išstrūkę mūsų tautiečiai Lietuvoje ieško naujos "tautų draugystės" Vaka-

ruose, ir todėl dažnai nekritiškai puola JTO glėbin. Vienok šiuo atveju, per JTO, lietuviams moteris pakliūva dar giliau į "Rytus", į raudonųjų barbarų valdomą Pekiną. Jau nekalbant apie principus, Lietuvos delegacijos žygis į Pekiną yra dar vienas nereikalingas prasiskolinusio krašto pasiskolintų pinigų švaistymas.

Grįžtant prie principo, lietuvių delegacijai praverstų išgirsti ką apie Pekino šurmulių mano ne tik kairiųjų radikalių moterų organizacija NOW, bet ir dešiniojos JAV moteris. JAV moralei apskritai ir šeimų moralei ir teisėms gelbėti Eagle Forum, kuriai vadovauja žymioji respublikonė moteris Phyllis Schlafley, nedviprasmiškai pasisako ne tik prieš konferencijos vietovę, bet ir prieš planus pakeisti ir praplėsti šeimos (moters, vyro ir vaiku) sąvoką. Taipogi ten numatoma padidinti net lyčių (vyriškos ir moteriškos) skaičių iš dviejų į ... penkis... Pati didžiausia JAV moterų organizacija (konservatyvi) Women Concerned for America (Moteris Besisielojančios Amerika) iš princi-

po pasmerkė tą konferenciją, kadangi ji ruošiamą vien kairiųjų Vakarų radikalių įtakoje. Ypač prieš tai nusistatęs yra JAV "Už Gyvybę" sąjūdis, kadangi kinietės moteris yra verčiamos daryti abortus, ir ko gero konferencija bandys šią praktiką praplėsti visam pasauliui, kaip gyventojų prieauglio kontroliavimo būdą.

"Liberalai", kaip paprastai, žinoma, bandys teigti, jog ten nuvykę lietuviai galės įtaigoti Kiniją. Jie, žinoma, pamiršta, jog Lietuva savo įtaka toli gražu neprilygsta nei Vatikanui, nei Jungtinėms Amerikos Valstijoms. Pasirodo net ir JAV atsisako teisės įtaigoti Kiniją. Liepos 31 d. "Washington Times" savaitinėje laidoje skaitome, jog prieš kelias savaites State Departmentas išpėjęs nevyriausybinių organizacijų vadovus Kinijon "nesivežti Šventraščių ir kitos medžiagos, kas Kinijos vyriausybei gali nepatikti, iskaitant literatūrą ir plakatus kritikuojančius Kinijos žmogaus teisių padėti". Buvo įspėta, jog nevalstybinių organizacijų atstovai "galės būti sulaikyti ar areš-

tuoti Pekine už demonstravimą, už drąsius pasisakymus apie Kinijos žmogaus teises, už susibūrimus mažomis grupėmis, už šventraščių įvežimą į kraštą ir už susirinkimus maldai viešbučių kambaryuose".

New Jersey atstovas Christopher H. Smith yra įvedęs įstatymo projektą uždrausti oficialios JAV organizacijos dalyvavimą Pekine, nebent... kiniečiai paleistų JAV pilietį, žmogaus teisių aktyvistą Harry Wu, ir Kinija "suteiktų pilną teisę su kalbos laisve, susirinkimų laisve ir spaudos laisve visiems pageidaujantiems konferencijoje dalyvauti".

Tenka spėti, jog JAV delegacija ten dalyvaus, kai reikalavimai bus įvykdyti tik vienu atveju - paleidžiant Harry Wu. Matomai JAV politikai ir didžioji žinyba pastaruoju metu visą dėmesį sukaupia į kalinį Wu, kad nukreiptų dėmesį nuo esminių bei principinių klausimų.

Tenka to tikėtis ypač todėl, kad JAV delegacijai vadovauti trokšta Hillary Rodham Clinton, o kiniečiai norės jos dalyvavimo, savo režimui ir tos konferencijos prestižui pakelti. Netrukus tai paaiškės. □

Dabar didžiausios pensijos - buvusiems sovietiniams veikėjams

(atkelta iš 1 psl.)

įstatymas, kad Lietuvoje mokama viena pensija - pasirenki, kuri didesnė, ir tą moka. Atsimenu, atvirų durų dieną buvęs ministras Stankevičius, jis dabar savi-valdybės ministras, prašė išnarpinti šį klausimą.

Ir nuspręsta jų naudai.

Mums tai buvo keista, bet ką darysi. Mes tik vykdytojai.

O kaip elgiasi tikrai Nepriklausomai Lietuvai nusipelnę žmonės?

Rezistentai, politiniai kaliniai dažnai labai kuklūs žmonės. Susidūriau neseniai net su tokiu pavyzdžiu: kai kurie tremtiniai dar dokumentų nepristatė. Klausiu - kodėl nepristatė? Jis nustebęs. Nors jam sunku gyventi, bet sako, kad užtenka to, ką gauna.

Daug Šiauliuose pensininkų?

30 tūkstančių. Pensijos padidėjo tik 53%, tačiau irgi labai nevienodai. Kai kam tik 3 - 4 Lt.

Ko palinkėtumėt Seimui?

Žmoniškumo tvarkant socialinius reikalus. O ką gi gali nu-

spręsti Seimo (kad ir Šiaulių) atstovai apie socialinį draudimą, jei ne karto nebuvo užėję pabendrauti. Ne, ne į mano kabinetą. Reikia ateiti ketvirtadienį pasikalbėti su koridoriuje sėdinčiais žmonėmis... Aš jau nekalbu apie socialinių reikalų komisiją, kuri taip pat nesidomėjo, nesiaiškino. Viskas - viršūnėse... Seime yra ir bendraklasių, ir draugų, bet aš matau, kaip žmonės keičiasi. Man atrodo, kad jie labai labai toli atitrūkę nuo mūsų.

Tai gal jie garantuoti dėl savo pensijos ir jiems nelabai rūpi, kas laukia tautiečio?

Gal... Pažiūrėkim, ar daug buvusių deputatų iš sostinės grįžo į Šiaulius. Tik Sėjūnas ir Morkūnas. Įdomu, kiek p. Juškis atvažiavęs pabūna Televizorių gamykloje. Ar p. Ivaškevičius? Nors išsikviestų, pasakytų, kaip tu čia tvarkaisi, kodėl čia taip vyksta. Niekas nieko...

Ašarų daug tenka matyti?

Daug. Ir keiksmazodžių. Ir jau

muštasi... Ir su peiliu yra išiveržę. Bet... kai su žmogum gražiuoju pakalbi, nei vienas išsina nusi-raminęs. Deja, ne visi supranta, kad ne mes kalti dėl mažų pensijų.

Kokios Lietuvos žmogui reiktų pensijos?

Vienos, bet geros. Kad ir iš minimalios pensijos būtų galima gyventi. Dabar skaidom į kelias pensijas, o rezultatas toks, kad... neturi jų suma viršyti tos, kurią gavo. Kokia šito prasmė? Ir biudžetas turėtų būti vienas. Ne "Sodros", dar kieno... Tada būtų

-- **Besigydantiems** stacionare ir ambulatoriškai, ambulatoriniams ligoniams Šiaulių respublikinėje ligoninėje reikės mokėti už akupunktūrą ir lazerio terapiją, taip pat jei medicinos pagalba nėra būtina, už "Ro" filmus, fluorogramas, reagentus, popierių EEG ir kitas paslaugas. Mokestis už paslaugas bus imamas, tikintis išgyti "būtinųjų priemonių". Štai keletas medicininių paslaugų įkainių: žaizdų perrišimas - 1 Lt. 20 ct, injekcija į raumenis - 30 ct., bendras kraujo tyrimas - 2 Lt 40 ct.

-- **Greitajam traukiniui** grįžtant iš Kauno į Vilnių rugpjūčio 12 d., Lentvario tarpstotėje, nenustatyto asmens į vagoną mesta plyta sužeidė prie jo sėdintį keleivį. **AGEP**

Žmogus - judanti kryžkelė

Prof. prel. Antanas Rubšys

1

Tautų apaštalo Pauliaus pėdsakai Graikijoje

Turkija - valstybė su teritorija Europoje ir Azijoje. Bosforo ir Dardanelų sąsiauriai bei Marmuro jūra skiria europinę Turkijos dalį nuo azijinės ir jungia Viduržemio jūrą su Juodąja. Turkija - šalis su daugiasluoksne istorija. Čia pajunti, kad žmogus - judanti kryžkelė. Senovėje ir viduramžiais dabartinė Turkijos šalis - visa ar dalimis - priklausė hetitų imperijai, Medijai, achemenidams, Aleksandrui Didžiajam, seleukidų karalystėms, Ponto karaliui, Pergamui, Romai, Bizantijai ... otomanų sultonams, o nūdien priklauso Turkijos respublikai.

1984-ųjų metų birželio 14-osios vakaras. Esu Stambule. Grįžau autobusu iš Azijos į Europą po ilgokos kelionės po šalį, kur žmogaus būta judančia kryžkele - istorine sampyna.

Turkija - islamiška respublika

Įdomu pabūti Stambule tarp žmonių. Muezinas ką tik paskelbė iš mečetės minareto, kad šiandien Ramadanas - musulmonų pasninkas - jau pasibaigė. Musulmonai kasmet Ramadano mėnesi privalo susilaikyti nuo valgio ir gėrimo, rūkymo ir vedybinių santykių, dienos metu. Dieną pasninkaujama, o naktį valgoma. Ramadano naktys suveda šeimas pabendrauti, pasižmonėti ir atlikti kartu pamaldžias pratybas. Gatve daug kas skuba namo iš darbo. Atrodo, kad daug kas neturi kur skubėti, nes lūkuriuoja gatvėse, ant parko suolo, siūlinėja praeiviams niekuikų parduoti. Antai vyras su svarstyklėmis. Lipk ant jų ir pasisverk už labai mažą atlygį. Mažai kas sveriasi. Gausu jaunų vyrų su batams valymo reikmenų dėžėmis. Jie laukia klientų. Laleli mečetėje moterų būrys čiausčia rengdamasis vakaro malda. Tokio didelio būrio turkių, besiruošiančių malda, nebuvo tekę matyti. Krautuvinių aplinkui labai daug. Jose pre-

kiaujama ir Ramadano mėnesio vakarais. Prie restoranų durų padavėjai kviečia į vidų vakarieniauti.

- Kur galėtume gauti stiklą šalto alaus? - teiraujasi vokiečių turistų būrelis.

- Užeikite pas mus. Luktelkite. Kai nebebus galima atskirti juodo siūlo nuo balto, tuomet galėsime atnešti alaus, - paslaugiai paaiškina padavėjas.

Užeinu ir aš į restoraną. Viduje bemaž sausakimša. Turkų šeimos rengiasi švesti Ramadano pietus. Turkams būdinga gyventi būriuose - kaimas, miestelis, miestas. Vienkiemiu Turkijoje nėra. Ir restorane sėdima būriais. Atskiro stalo šios miesto dalies restorane nerasi.

Vakaras didmiestyje su žila galva ir daugtūksmentine praeitimi. Gatvių triukšmas jaunas ir šiuolaikinis. Apgrūvęs gynybiniai sienų bokštai nukelia vaizduotę į praeitį, kad juose budėjo Rytinės Romos imperijos legionai. 1453-ųjų metų gegužės mėnesį 29-ąją dieną ji užėmė arabai - Mahometo sekėjai.

Iš Stambulo į Atėnus

- Būkite aerouoste bent dvi valandas prieš išskridimą, - primena turkų avialinijos darbuotojas.

Aerouoste daugiausiai keleivių iš Vokietijos ir Japonijos. Skrendama ir į Maskvą bei į Tel Avivą. Turka, nors ir musulmonai, bet palaiko ryšius su Izraeliu. Aerouostas modernus ir tvarkingas. Tarptautiniame skyriuje turkai lankstūs, - pajėgia užtikrinti skrydžių saugumą be akysna krantinčių pastangų. Čia daugiau svetingumo negu krašto vidaus skrydžiuose. Krautuvės perkrautos aerouostams

Stambulas. Sultono Tapkapi rūmų dalis.

iprastomis prekėmis. Turbūt dėlto raginama atvykti į aerouostą bent dvi valandas prieš skrydį? Keleiviai noriai perka gėrimus, kvėpalus, rūkalus..., mat pigiau negu kitur Europoje. Gaminiai nėra turkiški. Pasigendi krautuvės, kur galėtumei išleisti likusią vietos valiutą Turkijoje gamintiems atminams.

Turkų avialinijos lėktuve vietą reikia pačiam "išsikvoti". Stebina, kad turkai nepasirūpina vietų paskirstymu prieš skrydį. Esu vienas iš pirmųjų, todėl lengva pasirinkti norimą vietą prie lango. Sunkiau keleto asmenų šeimai ar grupei. Girdėti vokiški ir japoniški šauksmai:

- Turiu dvi vietas viena prie kitos! - šaukia vyras vokiškai.
- Ar prie lango? - teiraujasi.

(nukelta į 4 psl.)

Čečenijos kariai atmetė Maskvos ultimatumą nusiginkluoti nedelsiant. Šis jų veiksmas gali iššaukti Rusijos pyktį ir vėl įžiebtį dar nesibaigusio karo liepsną. Rusijos premjeras grasiina čečėnams rimtomis priemonėmis, kurių bus imtasi, jeigu čečėnai nesilakys liepos 30-osios taikos sutarties sąlygų. Nors Rusijos premjeras ir neaiškina tų priemonių, tačiau Rusijos vidaus reikalų ministras Anatolij Kulkov sako, kad Rusijos kariuomenė čečėnus nuginkluos, sunaikindama pačius čečėnus, jeigu jie priešinsis. Pagal sutartį, Maskva turėtų išvesti kariuomenę, kas ligi šiol taip pat nėra padaryta.

Azerbaidžano prezidentas Geidar Alijev pranešė, kad rugpjūčio 16 d. jis sustabdė jau trečiąjį ruošą teisėtos valdžios nuvertimą. Paskutinysis bandymas buvo planuotas aukštų gynybos ministerijos karininkų. Detalių apie nuvertimo planą nepranešama. Kariuomenės vadas generolas Shahin Musajev ir du buvę gynybos ministro pavaduotojai yra suimti.

Rusijos prezidentas Boris Jelcin rugpjūčio 14 d. pasirašė įsakymą, kuriuo anksčiau buvęs slaptasis miestas Arzamas-16 atgauna savo istorinį vardą - Sarov. Arzamas-16 buvo vienas iš vadinamųjų uždarytųjų miestų ir turėjo didelę įtaką pirmos atominės bombos Sovietų Sąjungoje sukūrimui. Saugumo įtvirtinimais 60 mylių aplink miestą spinduliu tebėra tvirti, kadangi mieste tebeveikia įmonė, gaminanti branduolinius galvutes. Istorikai ištyrė miesto istoriją nuo pat 12-ojo amžiaus. Didžiulis rusų ortodoksų vienuolynas buvo pastatytas 1706 metais ir Sarov miestas buvo dideliu religiniu centru daugiau nei 200 metų.

Pasaulio šachmatų čempionas Anatolij Karpov iš Rusijos iškeliavo į serbų okupuojamą Kroatijos teritoriją, kur jis žais su vietos šachmatų gerbėjais. Karpov sako, kad jis norintis susitikti su "drašiais serbais".

Lietuvos vėliava jau plevešuoja prie Jungtinių Tautų. Iš k.: Lietuvos misijos JT patarėjas A. Gureckas, patarėja G. Damušytė, Ambasadorius St. Lozoraitis, AT pirmininkas V. Landsbergis, Ambasadorius A. Simutis, patarėjas D. Sužiedėlis. Dangės Širvytės nuotrauka

Daniela Lozoraitienė: apie Viltį ir Lietuvą

Viljama Sudikienė

(perspausdinta iš "Lietuvos aidas")

Pabaiga

Visiems sakau - jei norite pastatyti paminklą Stasiui Lozoraičiui, statykite Lietuvą. Štai tokio paminklo jis laukia iš Lietuvos žmonių. Tokį paminklą jis ir pats statytų kartu su visais. Tai labai sunkus uždavinys, bet tai nėra neįmanoma.

Kada pasirodys Stasio Lozoraičio biografija?

Iškart po vyro mirties nusprendžiau, kad reikia parašyti jo biografiją, nes Stasio gyvenimas buvo labai įdomus. Be to, norėjau, kad Lietuvos žmonės žinotų apie jį tikrus dalykus. Taip pat ir tam, kad būtų išsklaidytas, neteisingas manymas, kad jis buvo amerikietis. Šią knygą rašo gerai mano vyrą pažinojęs, dar iki nepriklausomybės daug su juo kartu dirbęs amerikietis Paul Goble. Jis žino daug faktų, svarbių politinių dalykų. Pasirinkau jį, nes norėjau, kad mano vyro biografiją rašytų ne lietuvis. Žmogus iš šalies viską gali matyti kitaip. Knyga rašoma angli-

kai, iškart bus išversta į lietuvių kalbą ir išeis vienu metu Amerikoje ir Lietuvoje. Noriu, kad ji būtų išversta į daugelį kalbų. Mano vyras nusipelnė, kad apie jo veiklą žinotų ir tie, kurie nėra tiesiogiai susiję su Lietuvos politika.

Ar ši knyga bus apie diplomata ir politiką, ar bus pasakojama ir apie asmeninį gyvenimą?

Nors nenorėjau, kad būtų atskleidžiamas Stasio asmeninis gyvenimas, bet autorius įsitikinęs, jog reikia parodyti ir šią jo gyvenimo pusę. Greičiausiai jis teisus. Manau, kad žmonės turi kai ką žinoti apie Lozoraičių ir Matulaičių šeimas. Tai labai svarbu, nes būtent šeima ir suformavo Stasį kaip asmenybę. Tiek iš tėvo, tiek iš motinos pusės abi šeimos aukojosi Lietuvai, Stasio žodžiais tariant, tarnavo Lietuvai. Labai gaila, kad dar nėra Stasio Lozoraičio vyresniojo biografijos. Tikiuosi, kad ją parašys mano svainis Kazys. Mano uošvis buvo nepaprasta asmenybė daugeliu atžvilgiu. Tikriausiai mano vyras nebūtų tapęs toks, koks buvo, jei būtų turėjęs kitokį tėvą. Stasys buvo dar stipresnis, šiuo-

laikiškesnis. Jame derėjo tėvo gabumai, bet turėjo jis ir motinos bruožų. Vincenta Lozoraitienė buvo įdomi moteris, aktyvi ir ryžtinga, sunku būdavo ją priversti pasiduoti. Esu dėkinga Stasio šeimai, kad pripažino mane ir priėmė, nors esu italė. Gal Stasiui labiau būtų pritarė vesti lietuvę, nes būdamas toks be galo lietuviškas jis ir žmoną turėjo turėti lietuvę. Bet man Stasio tėvai buvo labai geri.

Su Goble susitarėme, kad jis gali rašyti knygą visiškai laisvai, bet prieš ją išleidžiant aš perskaitysiu visą rankraštį. Noriu įsitikinti, kad knygoje nebus ko nors visiškai klaidingo.

Kokia leidykla ir už kieno pinigų išleis Stasio Lozoraičio biografiją?

Leidyklos ieško Goble. Vienintelis mano pageidavimas, kad tai būtų aukščiausios klasės leidykla. Nesvarbu, kiek tai kainuos, noriu, kad knyga būtų kokybiška. Aš finansuoju leidimą Amerikoje, vertimą į lietuvių kalbą ir lietuviškąjį leidimą. Tikiuosi, kad knyga pasirodys dar šįmet, bet tai priklausys nuo to, kaip seksis dirbti Goble.

Taip pat noriu, kad apie Stasį Lozoraitį būtų sukurtas dokumentinis filmas, kad žmonės galėtų pamatyti, koks jis buvo, ką kalbėjo, kaip elgėsi. Turiu jam medžiagos, taip pat perku visą

įmanomą medžiagą apie rinkimų kampaniją. Tą filmą galbūt kurs lietuvis. Surinkusi medžiagą, ieškosiu, kas tai galėtų padaryti.

Jūs paskelbėte ir Stasio Lozoraičio premijos konkursą Lietuvos aukštųjų mokyklų studentams. Dalyviai turi raštu pateikti savo mintis apie nepriklausomos Lietuvos politinę ir ekonominę tikrovę Europos kontekste artėjant trečiajam tūkstantmečiui.

Dar tebegauju studentų darbų, per vasarą juos nagrinės vertinimo komisija, o rudenį paskelbsiu laimėtoją. Gruodžio mėnesį jis atvyks į Romą, gyvens Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos maldininkų namuose "Villa Lituania" ir lankys italų kalbos kursą Dante Alighieri institute. Šis projektas man naujas dalykas, galbūt jį organizuodama darau klaidų.

Ką ketinate daryti su Stasio Lozoraičio archyvu, šeimos daiktais?

Tebesijaučiu tarsi būčiau ką tik pakilusi iš patalo po sunkios ligos. Kai atgausiu jėgas, sutvarkysiu visą archyvą. Noriu, kad jis atsidurtų Lietuvoje. Bet vėl tapati sąlyga - kad Lietuva būtų tokia, kokios jis norėjo. Nors ir asmeniniai, tie archyvai yra ir Lietuvos istorijos dalis. Norėčiau įkurti Stasio Lozoraičio vardo fondą. Tam prireiks laiko. Reikės ir pinigų. Greičiausiai tas fondas įsikurs Kaune. Ten atsidurs visi jo daiktai, knygos rankraščiai. Ten kartu galėtų būti ir jo muziejus. Iš tikrųjų dar nesu visiškai apsisprendusi. Kadangi mes neturime vaikų, manau, kad galbūt ir šiuos namus galėčiau palikti Stasio Lozoraičio fondui. Čia galėtų būti tyrimų centras, muziejus.

Po sutuoktvių - į JAV

Ižymus Lietuvos kultūros rėmėjas Amerikos lietuvis Antanas Mikalajūnas ir kelmieškė Janina Mikulienė šių metų rugpjūčio 12 dieną Kelmėje sumainė aukso žiedus.

Jaunieji turėtų išvykti į JAV. A. Mikalajūnas yra dviejų knygų "Likimo vartai" ir "Motinų motina" autorius.

Jis finansavo nemažai projektų, vienas iš paskutiniųjų jo projektų - Vilniaus žemutinės pilies atstatymo darbų finansavimas.

AGEP

Izraelio aukščiausiojo teismo prezidentas gimęs Lietuvoje

Teisėjas Aharon Barak, kuris padėjo sudaryti istorinę Izraelio-Egipto sutartį, rugpjūčio 13 dieną paskirtas Izraelio Aukščiausiojo teismo prezidentu.

Naujasis Izraelio teisingumo šefas yra gimęs Lietuvoje 1936 metais. Antrojo pasaulinio karo metais jam, pasislėpusiam po maišais su bulvėmis, pavyko pabėgti iš Kauno geto. Izraelio vyriausybė jau 1975 m. paskyrė Barak generaliniu teisėju, ir nuo to laiko jis visada buvo tarp didžiausių įtaką turinčių žmonių Izraelyje. Barak yra korporacinės ir komercinės teisės ekspertas. Jis yra buvęs Hebrew universiteto Jeruzalėje teisės fakulteto dekanu.

pagal AP

Griūna paskutinieji Leninai

Rusijos valdžios nurodymu rugpjūčio 16 d. buvo nukelta bronzinė Lenino statula, sverianti 2.2 tonos, iki tol stovėjusi Kremliuje. Darbininkai turėjo susprogdinti granitinį statulos pjedestalą. Statula buvo supakuota ir išsiųsta į Lenino muziejų Gorkio mieste. Valdžia dabar suka galvas, kaip išardyti dar didesnę Lenino statulą, sveriančią 7 tonas, Kremliaus Didžiojoje menėje.

pagal AP

Tik medikams...

Iš JAV gauta 10 tūkst. ampulių skiepiamo nuo hepatito B. Labdaringa siunta, kurios vertė 2,3 mln. Lt. bus skirta Lietuvos gydytojams. Lietuvos Vyriausybė neįstengė nupirkti šios vakcinos, nes ji labai brangi. Paskaičiuota, kad Lietuvoje reikėtų paskiepyti apie 25 tūkst. žmonių. Vakcinos turėtų užtekti tik Vilniaus gydytojams.

AGEP

Naujas kuras

Praejusią savaitę Lietuvos elektrinėje (Elektrėnuose) pradėtas deginti naujas kuras orimulsionas. Trakų rajono deputatai nusprendė neleisti Lietuvos elektrinėse kurenti orimulsiono kaip nešvariausio kuro pasaulyje, net ir eksperimento tikslais, kol nebus sumontuoti elektrosstatiniai filtrai ir sieros valymo įrenginiai.

AGEP

Žmogus - judanti kryžkelė

(atkelta iš 3 psl.)

Lėktuvo personalas kreipiasi į keleivius dviem kalbomis: turkiškai ir angliškai. Kreipinio turinys - įprasti paaiškinimai apie lėktuvą, skrydį ir nurodymai kaip elgtis bėdos atveju. Pakylame laiku virš Žaliojo kaimo - Yešilkioj - Marmuro jūros link. Miglos skara slepia akiratį. Už keleto minučių lėktuvas prasiveržia virš debesų ir saulėtą mėlynę.

Turiu susitikti su lietuviu Atėnuose

Prieš išvykdamas į kelionę po Turkiją, buvau susitaręs su kun. Vladu Dėlininkaičiu susitikti Atėnuose ir dar kartą pakeliauti po Graikiją. Perėjęs atvykimo formalumus, skubu į laukiančiųjų minią. Atėnų aerouostas nėra didelis, bet labai judrus. Atrodo, kad visa Europa, Azija ir Afrika keliauja. Mano laimė, kad dauguma žmonių žemaūgiai. Galiu žvalgytis virš jų galvų. Jo nėra. Buvome sutarę, kad palauksime vienas kito prie lentos su įrašu "Meeting place" (Vieta susitikti). Jo dar nėra.

Lenta "Vieta susitikti" labai įdomi. Kiek ant jos trumpų laiškų! Kiek skirtingų šriftų! Parašau ir aš laiškutį lietuviškai:

"1984.VI.15

3:10 PM

Vladui

Esi laukiamas.

Būk čia, tuojau grįšiu

A."

Laukiu keletą valandų. Jo vis nėra. Teirajuosi apie jo skrydį. Paaiškina labai trumpai: "Delayed" (Vėluojasi). Ilgainiui perbraukiu savo laiškutį ir apačioje parašau:

"6 PM

Išvažiavau į "Titania" hotelį.

Eik prie reservations desk,

paprašyk, kad Tave ten atsiųstų.

A."

Atėnuose rinkimų kampanija

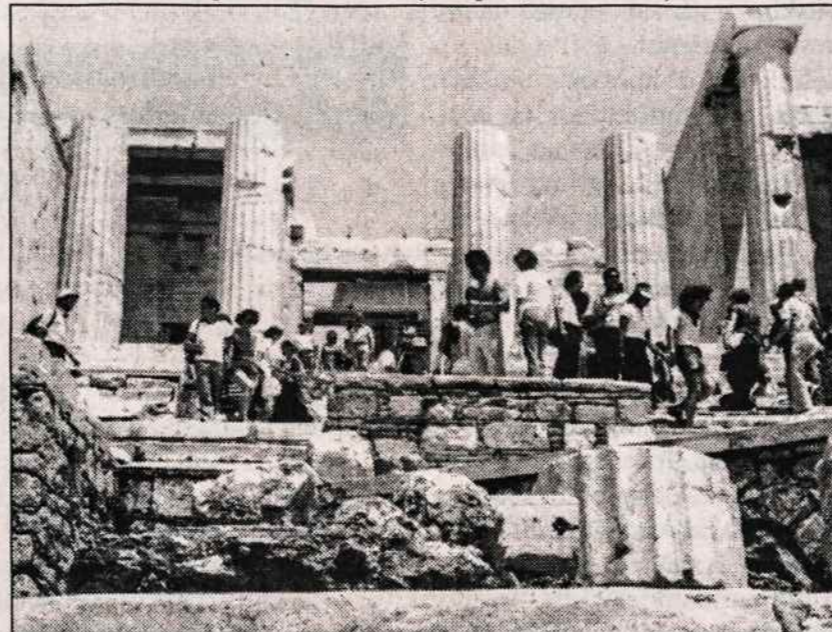
Kelionė taksu iš aerouosto į Atėnus - apie 7 km - trunka kelis kartus

ilgiau negu kelionė lėktuvu iš Stambulo į Atėnus. Be to, ji ir nuotykinga. Mat šį vakarą Nea demokratia - Naujosios demokratijos - partija būrėsi milžiniškam mitingui. Kur tik taksistas besuktų, ten vis susiduriame su žmonių banga. Šaukdami "Nea demokratia", jie kelia grasias kumštis ir nepraleidžia toliau važiuoti. Nuožmi chaoso mūša Atėnuose - demokratijos tėviškėje! Taksistas, šiaip taip prasiveržęs pro rusiškas dainas niūniuojančius demonstrantus, palieka mane Omōnia - Vienybės - aikštėje. Omōnia aikštė gerai pažįstu. "Titania" viešbutis iš čia netoli.

"Atvyko tavo draugas"

Dar prieš vidurnaktį suskamba telefonas mano kambaryje. Viešbučio tarnautojas praneša, kad atvyko mano draugas. Paprašau perduoti jam ragelį. Tikrai tas pats! Pasikeičiame dienos nuotykliais. Jo skrydis iš Romos į Atėnus buvęs nukreiptas į Korfu salą.

Smagu išgirsti vėliausias žinias iš lietuviškojo pasaulio. Sužinau, kad turime naują vyskupą lietuviams už Lietuvos ribų. Įdomu Atėnuose sužinoti, kad Tėv. Paulius A. Baltakis, OFM, yra Šv. Tėvo Pauliaus Jono II paskirtas mūsų vyskupu. Juo didžiuojasi visi, kas jį

Propyleunias - įėjimas į Akropolį.

pažįsta. Teko girdėti žmones kalbant apie jo ryžtingą kvietimą statyti Židinį Brooklyne. Sako, Tėvas Paulius pasidėjo abimą, paėmė kastuvą, ir pats kasdamas pakvietė žmones imtis darbo. Jis - žmogus, kuris dirbdamas kitus į darbą telkia!

Vėl Atėnuose

Trys miestai mane masina: Jeruzalė, Atėnai ir Roma. Jeruzalė žmogaus tikėjimas - Dievo alkis, nes ten lankėsi ir Abraomas, ir Jėzus su apaštalais, ir Mahometas; Atėnai ir žmogaus protas, nes čia gyveno ir Sokratas, ir Platonas su Aristotelium..., ir Tautų Apaštalas Paulius "užgavo bei praturtino" žmogaus protą, skelbdamas Dievą Kūrėją ir Jėzų Kristaus Prisikėlimą; Roma ir jus Romanum - romėnų teisė nes ten kūrėsi Vakarų pasaulio teisėtvara.

Pirmą dieną Atėnuose švenčiame pėsčiomis. Stebina senyvo amžiaus turistai. Peršasi mintis, kad metais pasensta visi, bet širdimi pasensta arba išlieka jauni tik tie, kurie nori pasenti ar jaunais išlikti. Kuria kryptimi beieitum Atėnuose, iš visur matyti puošnūs Akropolis su senovės šventovių likučiais. Žinome, kad apaštalas Paulius tikrai buvo Atėnuose. Tuomet Akropolis puošėsi ne šventovių likučiais, bet spindėjo visu savo Partenono puošnumu, tačiau apaštalas Paulius jo niekur nemini. Tai stebina. Atrodo, kad žvalgytis jis neturėjo laiko. Apaštalas jautė, kad "Kristaus meilė valdo", einant Kristaus vietoje pasiuntinio pareigas žmogui, "tarsi pats Dievas ragintų per mus". Kristaus vardu jis skubėjo pas žmogų maldauti, kad taikytųsi su Dievu (žr. 2 Kor 5, 14 - 21).

Vėl Korinte

Atėnuose - visoje Graikijoje - turizmas yra verslas. Gausu įstaigų, kurios verčiasi turistinėmis paslaugomis. ChatTours - Chat kelionės yra tapusi mano mėgstama turizmo įstaiga. Paslaugi ir patikima. Užėję į ChatTours įstaigą užsisakome kelionę į salas Saroniko įlankoje - Hidra, Poros ir Egina. Išvyka poryt. Kaip praleisime rytdieną? Dar sykį į Korintą! Norisi perskaityti Laišką romiečiams kelionėje į Korintą.

Korinte Apaštalas Paulius rašė laišką Romos krikščionims. Šis laiškas yra tapęs Apaštalo Evangelija - Gerąja Naujiena - ir Vakarų krikščionijos Reformacijos XVI a. pagrindu.

(Bus daugiau)

Skelbiamas viešas konkursas Lietuvos Respublikos piliečiams užimti postus Jungtinių Tautų sekretoriato

Lietuvos Respublikos piliečiai, turintys aukštąjį išsilavinimą ir besidomintys karjera tarptautinėse organizacijose, kviečiami laikyti konkursinius egzaminus užimti postus Jungtinių Tautų sekretoriato.

P-1/P-2 kategorijų egzaminai vyks 1996 metų sausio 26 - vasario 2 d. Rygoje ir New Yorke. P-1/P-2 egzaminai bus laikomi šiose srityse: demografija, ekonomika, finansai, teisė, bibliotekinė kokybė, viešoji informacija, statistika. Kandidatų į P-1/P-2 postus amžius neturi viršyti 32 metų 1996 metų gruodžio 31 dieną ir jų mokslinis laipsnis (bakalauras) turėtų būti susijęs su viena aukščiau minėtų sričių.

P-3 kategorijos egzaminai vyks 1996 metų sausio 31 d. Rygoje ir New Yorke. P-3 kategorijos egzaminai bus laikomi šiose srityse: administracija, finansai, socialiniai klausimai, statistika. Kandidatų į P-3 postus amžius neturi viršyti 39 metų 1996 metų gruodžio 31 dieną, jie turėtų turėti magistro mokslinį laipsnį ir bent ketverių metų darbo patirtį minėtose susijusiose su P-3 kategorija, srityse.

Išsamnę informaciją, konkurso anketas bei informacinius biuletenius galima gauti Lietuvos Respublikos Nuolatinėje Misijoje prie Jungtinių Tautų adresu:

Permanent Mission of the Republic of Lithuania to the United Nations, 420 Fifth Avenue, Third Floor, New York, NY 10018, USA, Tel.: (212) 354 - 7820, fax.: (212) 354 - 7833 nuo 10 iki 13 ir nuo 14 iki 17 val.

Atkreipiame dėmesį, kad užpildytos anketos turi pasiekti JT sekretoriatą iki šių metų rugsėjo 15 dienos adresu:

Professional Staffing Service, Recruitment and Placement Division, Office of Human Resources Management, Room S-2535 F United Nations, New York, NY 10017, USA fax: (212) 963 - 3683

Lietuvos Respublikos Nuolatinė Misija prie JT

"Pagalbos Lietuvai" planai

Novi, MI, vykusio 82-jo Lietuvos Vyčių seimo metu rugpjūčio 11 d., Novi Hilton viešbutyje buvo susirinkusi "Pagalba Lietuvai" organizacijos direktorių taryba. Dvasios vadui kun. Juozui Anderloniui sukalbėjus malda, posėdžiui vadovavęs Robert Boris pranešė apie praėjusių metų veiklą. Per 1994 - 95 metus išsiųsta 11 talpintuvų. Trys iš šių talpintuvų buvo išsiųsti iš Catholic Medical Mission Board iš New York, kuriuose buvo siunčiami vien tik vaistai. Visi talpintuvai pasiekė Lietuvą geram stovyje. Nuo š. m. kovo mėn. talpintuvai priimti Klaipėdoje ir vežami į nurodytas vietas be jokių problemų. Šv. Petro lietuvių (Detroit) bažnyčios įrengimai buvo nusiušti Šv. Mergelės Marijos Krikščionių Pagalbos bažnyčiai, Alytuje. Čia klebonauja kun. Leonas Jakimavičius. Bažnyčios

mažoji koplyčia bus pavadinta Šv. Petro vardu.

Antras metinis Michigan State Universiteto buvusio vyr. trenerio George Perles golfo turnyras įvyko birželio 12 d. Šis turnyras davė \$8,000 pelno, kuris buvo paskirtas "Pagalba Lietuvai".

"Pagalba Lietuvai" laikraščio 2-as numeris išėjo gruodžio mėn. Gauta \$3,985 aukų. Šio laikraščio 3-čias numeris ruošiamas spaudoje ir bus išsiųstas rugsėjo pabaigoje.

Patiriamosios tarybos nariai vis dar ieško finansinės paramos įvykdyti "feasibility study" liginės projektui Lietuvoje. Mercy International Health Services (MIHS) tariasi su įvairiais fondais. Iki šiol nėra gauta atsakymų.

Šiame posėdyje dalyvavo svečiai: kun. Gintaras Grušas, Vincas Boris ir dr. Michael Acromite. Posėdis baigtas malda.

Posėdžiavo Lietuvos Vyčių Centro valdyba

Lietuvos Vyčių Centro valdybos ir komitetų pirmininkų posėdis įvyko 82-ojo L.V. seimo metu š. m. rugpjūčio 10 d. Nėvi Hilton viešbutyje, Novi, MI. Vadovavo C. V. pirmininkė Evelyn Oželienė. Centro valdybos dvasios vadas kun. Juozas Anderlonis sukalbėjo malda. Buvo pranešta, kad įsteigta nauja kuopa - Šv. Mykolo 156-a kuopa veikianti Shamokin, PA. Kuopoj 21-as jaunesnio amžiaus narys. Taip pat pranešta, kad bus steigiama nauja 102/79 jaunimo kuopa vadinama "Detroito rajono" kuopa, nes bus sujungiama su jaunimu iš Detroito ir Southfield kuopų.

Bažnytinių rūbų vaju buvo sėkmingas ir dabar užbaigtas. Suaukota \$10,000, kurie per šį seimą bus perduoti prelatui Al-

gimantui Bartkui, Šv. Kazimiero kolegijos rektoriui Romoje.

Iždininkas perskaitė pasiūlytą 1995 - 96 metų biudžetą. Posėdis baigtas malda.

Antras centro Valdybos posėdis vyko rugpjūčio 12 d. tuoj po Centro valdybos rinkimų ir seimo uždarymo. Vadovavo pirmininkė Evelyn Oželienė. Kun. Juozas Anderlonis pakviestas dvasios vado pareigoms 1995 - 96 metams. Marytė Abbott buvo patvirtinta "Vyties" redaktore, o Saulius Kuprys patvirtintas juridiniu konsultantu 1995 - 96 metams.

Kitas Centro Valdybos suvažiavimas numatytas š. m. spalio 14 d. Philadelphia, Pa. Seimininkaus L.V. 3-čia kuopa.

Regina Juškaitė

LIETUVOJE

"Baltijos tyrimai" atliekami pagal projektą "Baltijos studijos", įgyvendinamą devyniose Baltijos regiono šalyse. Pripažinta, kad grėsmingiausia Lietuvai problema - nedarbas, o mažiausiai aktualios - etninės problemos. Aktualiausia 1994 metų respondentų gyvenamosios vietos problema visi apklaustieji pripažino girtavimą ir alkoholizmą, mažiausiai aktualios irgi pasirodė etinės problemos.

- Baigėsi antroji alaus šventė "Tris dienas, tris naktis", vykusį Vilniuje Vingio parke. Šventės lankytojai galėjo paragauti 74 rūšių alaus. Pasiekta naujas Lietuvos pusės litro alaus bokalo gerimo rekordas - klaidėdškis J. Mockevičius "Utenos Baltijos" alaus bokalą išgėrė per 1,89 sekundės. Rekordinis buvo ir alaus fontanas, kurio čirklė buvo pakilusi į 18 metrų aukštį.

AGEP

Meno pamokoje Neringos stovykloje. Iš kairės: Siga Vaškytė, Daina Maciūnaitė, Rita Bradūnaitė, Lina Šeštokaitė, Dalia Slavikaitė, Daina Žiaugraitė, Angelika Kazakaitytė, Julija Sajauskaitė, Julija Slavikaitė, Loreta Kazakaitytė. Tolumoje matosi kunigas J. Sasnauskas ir jo padėjėjas Domas.
L. R. Kulbienės nuotrauka

Detroito Šv. Antano Lietuvių Parapijos 75 metų Jubiliejus

Detroito, MI, Šv. Antano Lietuvių Parapijos 75 metų jubiliejus buvo atžymėtas kartu su Lietuvos Vyčių 82-juoju metiniu seimu ir jų Detroito 102 kuopos irgi deimantine sukaktim rugpjūčio mėn. 13 dieną mišiomis, kurias aukėjo Detroito arkivyskupas kardinolas Adam Maida kartu su vyskupu Pauliu Baltakiu, OFM, prelatu Algimantu Bartkum iš Romos, klebonu Alfonsu Babonu, Vyčių dvasios vadu kun. Juozu Anderloniu, kunigais Gintaru Grušu, Viktoru Kriščiūnevičium, Walter Stanevich. Kai sekmdieniais žmonių susirenka apie šimtas, tai šįkart buvo apie penkis šimtus. Muzikas Stasys Sližys parengė bažnytinį chorą savo paties sukurtų mišių atlikimui. Jo muzika turi labai asmenišką dvasią, kuri apsieiškia optimizmu ir lakia eksperimentacija, įjungiant liaudies muzikos elementus ir kartu jo paties muzikinius atradimus. Daug kam ši muzika buvo minėjimo aukščiausiu tašku. Ja susižavėjo ir kardinolas, pagirdamas muzikos atlikėjus savo baigiamajame žodyje

nuo altoriaus.

Kai savo laiku bažnyčios buvo uždarnos Detroito dėl parapijiečių stokos ir kai Šv. Antano parapija dėl savo klebono ir parapijos komiteto pastangų išvengė uždarymo, pergyveno gaisrą ir vėl atstatė, tai tą sekmdienį parapija pasirodė kardinolui, lietuvių vyskupui, svečiams ir saviems jog ji yra gyva ir pasiryžusi tolimesniam išsilaikymui. Netrukus padaršinio žodžių iš kardinolo jog jis visą laiką bus parapijos bendrininkas ir linkėjo parapijai sulaukti 150 metų, sveikino lietuvių darbą ir užsimojimą pasiūstyti Lietuvon šiais metais uždarytos Šv. Petro parapijos religinius reikmenis, paaukojo vyskupui Baltakiui 10,000 dol. jo ypatingai veiklai tarp pasaulyje išbarstytų lietuvių, ypač tarp Sibire gyvenančių. Vyskupas Baltakis šiltai žodžiais dėkojo kardinolui, vyčiams, o ypač parapijos klebonui ir jos veikėjams, atnešusiems šią dieną. Diena buvo labai karšta, bet žmonės entuziasingai dalyvavo mišiose, plojo pamokslininkams, atsilankė ir

iškilminguose pietuose.

Prieš procesijai įeinant bažnyčią, šventoriuje kalbėjomės: Šv. Antano parapijos istorikas Stasys Garliauskas, muzikas Faustas Strolia ir aš.

Strolia pastebėjo, kai visur Amerikoje lietuviškos organizacijos mažėja, tai Lietuvos vyčiai auga, nes pas juos telpa ne vien tik lietuviškai kalbą nariai, bet ir tie, kurie dar turi lietuvišką jausmą. Savo laiku prof. Juozas Brazaitis kelė jungtį tarp Tautos šventės ir Marijos gimimo prisiminimo rugsėjo 8 d. Pagal Brazaitį, ne bet kas įstengtų ir išdrįstų iš arių tautos išplėsti šv. Patriko dieną, kuri yra tiek pat patriotiška, kaip ir religiška. Stasys Garliauskas sakė jog 50 ir 75 metų minėjimai Šv. Antano parapijoje atėjo iš vyčių iniciatyvos. Tai gi kažkur fone randasi šv. Kazimieras, turis burti išeivijos lietuvius tautiškai ir ir religiška.

Baigiant pietus, žodį tarė klebonas Alfonsas Babonas. Jis padėkojęs visiems už įdėtą darbą, priminė jog Detroito ir jo priemiesčiuose yra daug lietuvių kilmės gyventojų. Jei sueisime, tuomet tik išsilaikysime ir bujosime. Beje, arkivyskupija nori atgaivinti savo veiklą Detroito ir yra pasirengusi padėti lietuviams. Ar tik mes patys pajėgsime susiburti ir auginti Šv. Antano parapiją, kaip kad daro vyčiai?

Aš manau, kad galime tai padaryti.

Saulius Šimoliūnas

1995 m. ŠALFASS-gos varžybinis kalendorius - II dalis

Pateikiame likusių šių metų oficialių ŠALFASS-os varžybų kalendorių. Šis kalendorius yra papildymas šių metų pradžioje paskelbto metinio 1995 m. varžybinio kalendoriaus, įvedant vėliausius pakeitimus.

1995 m. Š. Amerikos Lietuvių 3-Pitch Softball Turnyras įvyks 1995 m. rugpjūčio 26 & 27 d. d., Wasaga Beach, Ont. Rengia - Toronto LSK Jungtis. Tai yra jau 10-sis metinis LSK Jungties turnyras, kuris kartu skaitomas kaip ŠALFASS-gos pirmenybės. Kontaktuoti - Brad Stephenson, 558 Mississauga Valley Blvd., Mississauga, Ont. L5A 1Z1. Tel. 905 - 279 - 1851.

1995 m. Š. a. Lietuvių komandinės ir individualios golfo pirmenybės įvyks 1995 m. rugsėjo 2 & 3 d. d., Windmill Lakes Golf Course, Rt. 43, Ravena, Ohio. Rengia - Clevelando Lietuvių Klubas. Kontaktas - Algis Nagevičius, 7702 West Pleasant Valley Rd., Parma, OH 44130. Tel. 216 - 845 - 8848.

1995 m. Baltiečių ir Lietuvių Lengvosios Atletikos Pirmenybės įvyks 1995 m. rugsėjo 9 & 10 d. d., Cuyahoga Community College, Western Campus, Parma, Ohio. Rengia - Clevelando LSK Žaibas. Lietuvių pirmenybės bus išvestos iš pabaltiečių. Kontaktas - Algirdas Bielskus, 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117 -

2122. Tel. 216 - 486 - 0889. Faksas 216 - 943 - 8845.

1995 m. Š. A. Baltiečių bei lietuvių šaudymo pirmenybės (nukelta į 7 psl.)

Labai padaugėjo susirgimų infekcinėmis ligomis

Vilniuje, Respublikiniame sveikatos mokymo centre, surengtoje spaudos konferencijoje gydytojai higienistai pranešė, kad šiais metais Respublikiniam sveikatos centrui Seimas buvo patvirtinęs 20 mln. Lt, bet paskirta tik 65% tų lėšų. Šiais metais per pirmą pusmetį gauta tik 53% lėšų, numatytų profilaktiniam skiepimui. "Jei tokia padėtis bus ir kitais metais, gimę kūdikiai nebus skiepijami nuo difterijos ir tuberkuliozės. Sunku bus užkirsti kelią beprasmėms mirtims", - taip pesimistiškai kalbėjo gydytojai higienistai.

Kad galėtų išspręsti daugelį finansinių problemų, Respublikiniam sveikatos centrui per metus reiktų 50 mln. Lt. Dabar gaunamų lėšų vos užtenka medikų atlyginimams išmokėti (jiems išleidžiama 90% visų skirtų lėšų). Kituose Lietuvos miestų sveikatos centruose darbuotojams po du mėnesius neišmokami atlyginimai.

Šių metų birželio ir liepos

mėnesiais 30% padaugėjo susirgimų infekcinėmis ligomis Vilniuje, Klaipėdoje, Alytuje, Marijampolėje. Palyginti su praėjusiu pusmečiu, 29% pagausėjo susirgimų salmonelioze, 50% - hepatitu A, 27% - dizenterija. Kiekvienas sergantis difterija ligoninėje gydomas žmogus valstybei kainuoja apie 1000 Lt. "Tačiau dažnai, - pažymėjo Lietuvos Respublikos vyriausiasis valstybinis gydytojas higienistas Vytautas Butkevičius, - ligoninės neturi būtinų lėšų, medikamentų, aparatūros. Gydytojai higienistai dirba naudodamiesi sena aparatūra ir prietaisais. Todėl apie ligą dažnai sužinoma tik praėjus 3 - 4 dienoms nuo tyrimų pradžios".

Infekcinė ligos plinta ir dėl to, kad prasta yra sanitarinė tvarka gamybinėse įmonėse, parduotuvėse (daugelyje parduotuvėse pieno produktai laikomi ne šaldytuvuose), gyvulių skerdyklose.

Rūta Peršonytė

Perspaušdinta iš "Lietuvos aid'o"

-- Mažosios Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio ir Mažosios Lietuvos Fondo Chicagoje, suvažiavimas Balzeko Lietuvių Kultūros muziejaus patalpose vyks rugsėjo 2 - 3 dienomis.

-- Vytautas Paškus yra priimtas į Chicago arkivyskupijos Dijakonų ruošimo mokyklą ir studijas pradės rugsėjo mėnesį. Po ketverių metų studijų bus išvėntintas dijakonu ir darbuosis Chicagoje, Švč. M. Marijos Gimimo parapijoje.

-- Vasario 16-osios gimnazija išleido 14 abiturientų. Tai rekordas šios gimnazijos istorijoje. 9 abiturientai yra iš Vokietijos, o 5 - iš Lietuvos. Šis vokiškas brandos atestatas pripažįstamas visur.

-- 1995 m. ŠALFASS-gos metinės golfo varžybos įvyks rugsėjo 2 - 3 dienomis Windhill Lakes golfo klube, Ravena, OH. Tel. 216 297 - 0440. Apsistojimo vieta bus Holiday Inn, Rt. 43 ir I-76, Kent, OH. Tel. 216 678 - 0101. Smulkesnę informaciją teikia Algis Nagevičius, tel. 216 - 845 - 8848.

-- Santaros - Šviesos 42-asis suvažiavimas įvyks rugsėjo 7 - 10 dienomis Camp Ranors, Watervliet, MI.

-- Kanados lietuvių ženkliukus, tinkamus nešioti prie drabužių, išleido Kanados LB valdyba. Ženkliuke Lietuvos Vytiš ir Kanados klevo lapas.

-- Tautos šventės minėjimas įvyks rugsėjo 10 d. Chicagoje, Šaulių namuose; rengia Vytauto Didžiojo Šaulių rinktinė.

-- Šv. Kazimiero lietuvių parapija, Sioux City, Iowa, kaip liepos 16 d. pranešė "Sioux City Journal" dienraštis, netrukus bus uždaryta. Tai galutinis vietos vyskupo Lawrence Soens sprendimas. Šiai parapijai daugiau negu 40 metų sėkmingai vadovavo prel. dr. Simonas Morkūnas. 1990 m. sulaukęs 88 metų amžiaus, prel. Morkūnas išėjo į pensiją ir gyvena slaugos namuose.

-- ALRK Moterų Sąjungos 46-asis seimas vyko rugpjūčio 17 - 20 dienomis Chicagoje.

-- Dr. Tomas Michalskis rugpjūčio 12 d. baigė darbą Lietuvos ambasadoje Washingtono ir išvyko į Norwood, MA, dirbti Šv. Jurgio lietuvių parapijos administratoriumi. Jis taip pat talkins klebonui - istorikui kun. Vincui Valkavičiui baigti trečią ir ketvirtą tomų anglų kalba studijos apie lietuvių parapijas JAV - "Lithuanian Religious Life in America".

-- Vytautas Grybauskas, pasižymėjęs įvairiose sporto šakose, atvykęs iš JAV, liepos 30 d. Vilniuje atidarant penktąsias pasaulio sporto žaidynes, įžiebė šventės aukurą.

-- Kauno technologijos universitete garbės daktarų vardai suteikti Belgijos Gento universiteto profesorui R. Verhe ir dr. S. Bačkaičiui iš JAV.

-- Ses. Ignė Marijošūtė Ateitininkų studijų dienos, kurios vyks Dainavos stovyklavietėje Darbo dienos savaitgalį, rugsėjo 3 d. kalbės tema: "Popiežiaus Jono II enciklika "Gyvybės evangelija ir gyvenimo reikalavimai".

-- Vidas Abraitis, Lietuvos ateitininkų valdybos vykdomasis pirmininkas, ateitininkų studijų dienos Dainavoje nagrinės temą "Lietuvos jaunimo idealizmas ir realybė".

Kreipimasis į galimus IX Mokslo ir kūrybos simpoziumo dalyvius

Bendrų Lietuvos mokslininkų sąjungos ir VIII Mokslo ir kūrybos simpoziumo, įvykusio Chicagoje 1993 m., organizatorių sutarimu šių metų lapkričio 22-25 dienomis įvyks IX Mokslo ir kūrybos simpoziumas Lietuvoje, Vilniuje.

Numatomi plenariniai posėdžiai ir darbas sekcijose. Pranešimų tezes (1 ar 2 mašinos raščiū puslapių) iki šių metų rugsėjo 30 dienos prašome atsiųsti elektroniniu paštu: mkstezes@uj.pfi.lt

Autoriaus nuotrauką ir spaudai parengtas tezes (jei nėra galimybės siųsti Elektroniniu paštu) siųskite adresu: VPU Teorinės fizikos katedra, Studentų g. 39, 2034 Vilnius, Lithuania.

Ryšys su organizaciniu komitetu elektroniniu paštu: mks95@uj.pfi.lt. Laukiame aktyvaus dalyvavimo. Organizacinis komitetas.

Kreipimasis į galimus IX Mokslo ir kūrybos simpoziumo rėmėjus:

Nors Lietuvos mokslininkų sąjunga ėmėsi iniciatyvos ir atsakomybės organizuoti IX Mokslo ir kūrybos simpoziumą, ji negalės padengti leidybos, apgyvendinimo, maitinimo ir kitų organizacinių simpoziumo išlaidų. Todėl kreipiamės į verslininkus, kitus asmenis pagal galimybes paremti šio svarbaus renginio organizavimą. Tai padės viso pasaulio lietuviams - mokslininkams stiprinti bendradarbiavimą ir prisidėti prie Lietuvos

reikalų sprendimo. Organizatoriai sieks įgyvendinti visus rėmėjų pageidavimus dėl jų dalyvavimo simpoziumo renginiuose ar reklamos. Numatome skelbti rėmėjų sąrašus savo leidiniuose, Lietuvos spaudoje. Savo pageidavimus ar pasiūlymus galite siųsti Elektroniniu paštu: Gontis@ktl.mii.lt arba skambinti telefonu (370-2) 47-87-46. Rėmimo lėšos gali būti pervadamos į Mokslininkų sąjungos instituto valiutinę sąskaitą Lietuvos Akciniame Inovaciniame Banke. Pervedami lėšas nurodykite jų paskirtį (Parama IX Mokslo ir kūrybos simpoziumo organizavimui ir kt.) ir tokius tarptautinio pavedimo duomenis: 1. USD Correspondent Bank: Republic National Bank of New York, New York, SWIFT: BLIC US 33 USD Account no: 608 207 039 2. Beneficiary's Bank: Lithuanian Joint-Stock Innovation Bank, Vilnius, SWIFT: BLAC LT 2X 3. Beneficiary: (Institute of the Lithuanian Scientific Society, Basanavičiaus 6, 2600 Vilnius, Lithuania) 4. Beneficiary's account: No. 410070568. Siunčiant lėšas USD ar kita valiuta galima naudotis ir kitais užsienio bankais, kurie yra Lietuvos Akcinio

Inovacinio Banko korespondentai, paslaugomis. Tokių bankų sąrašas yra pakankamai ilgas, todėl mielai nurodysime tikslius duomenis kiekvienu konkrečiu

atveju, jei kreipsitės aukščiau nurodytais adresais.

Organizacinio komiteto vardu,

Vygintas Gontis

Lietuvos mokslininkų sąjungos vicepirmininkas

SKELBIMŲ TAISYKLĖS "DARBININKE"

Skelbimų, užuojautų ir apmokamų žinių reikalais, norint paskelbti, skelbimus sustabdyti, arba norint sužinoti kainas ir kt., prašoma skambinti DARBININKO administracijai nuo pirmadienio iki penktadienio tel.: 718 827-1351, 9 v. r. - 4 v. v. Redakcija už skelbimų turinį nėra atsakinga.

DARBININKAS pasilieka teisę atsisakyti spausdinti skelbimus, kurie, mūsų nuomone, netarnauja bendram skaitytojų labui. Taip pat nebus dedami skelbimai, kurie turės pornografinį pobūdį, arba tiksiai suklaidinti, arba einantys prieš skaitytojų interesus.

atlanta IE, Inc.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas
nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų
į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ.

AUGUST PICK-UP SCHEDULE

08/24 THURS PHILADELPHIA, PA 10-12noon
08/25 FRID KEARNY, NJ 11-12noon
08/31 THURS NEWARK, NJ 1-2 PM
10-11 AM

- Daktare, aš pastebėjau, kad pradėtu plikti. Dūokite man ką nors, kad galėčiau išsaugoti plaukus.

- Na, ką gi. Imkite, štai tuščią dėžę ir rinkite juos.

-o-
Sugalvojo bepročiai bėgti iš beprotnamio. Ilgai mokėsi tvora perlipti. Sutartą vakarą pasiunčia vieną jaunesnį į žvalgybą. Tas grįžęs verkdamas sako: Dėkui.

- Vyručiai, viskas žlugę! Kažkas tvorą nugriovė.

-o-
- Kas jums? - klausia gydytojas įėjusio.

- Negaliu užmigti naktį, - guodžiasi šis.

- Tai miegokite dieną!

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77 - 01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
Tel.: 296 - 4130

ATGIMUSIOS LIETUVOS DAINOS
Jūs galite namuose klausyti gražiausių Lietuvos estradinių dainų, jei išsigysite trijų kasetių komplektą (po 90 minučių kiekviena) tik už 17 dol.
(Persiuntimui pridėti 2 dol.)
Dėl užsakymų skambinti Darbininko administracijai
9 val. r. - 4 val. p. p.
tel. 718 827-1351
arba rašyti:
Darbininkas (administr.)
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Geriausios kelionės į Pabaltijį
LIETUVA '95
Skambinkit mums dėl kelionių sutvarkymo!
Pigiausios kainos per Finnair ir SAS
Turistinė ir Biznio klasė
- Viešbučiai -
BALTIJOS KRAŠTAI
Prašykite mūsų naujos brošiūros GO BALTIC apie Skandinaviją ir kitus Pabaltijo kraštus.
1 - 800 - 451 - 9511
UNIONTOURS
Isteigta 1931
245 Fifth Ave., Suite 1101, New York, N.Y. 10016
Tel: 212 - 683 - 9500 Fax: 212 - 683 - 9511
MEMBER
ASTA
American Society of Travel Agents
Integrity in Travel

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS
New York-Vilnius-New York \$750 r.t.
Chicago-Vilnius-Chicago \$770 r.t.
One way to Vilnius \$520
FREGATA TRAVEL
250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

BLASK TRAVEL AGENCY

Skrydžiai į Lietuvą
Skrydžiai iš Lietuvos į JAV
-- **Pigiausios kainos** --

Kelionės kas savaitę į

Florida	\$460	8 dienos
Washington, DC	\$110	2 dienos
Niagara	\$110	2 dienos

Siunčiame automobilius į Rytų Europą

Siunčiame siuntinius į Lietuvą, Baltarusiją, Ukrainą, Lenkiją

187 Bedford Ave.
Brooklyn, NY 11211
Tel. (718) 388-5963

Imti "L" traukinį iš Manhattano - pirma stotis Bedford Ave.

PAPIGINTOS KAINOS

Šį RUDENĮ ir ŽIEMĄ
į VILNIŲ ir RYGĄ

- **Prašome skambinti ir klausti mūsų kainų** -

AIREX TRAVEL AGENCY

382 Broad Ave
Leonia, NJ 07605

(201) 944-1273

(800) 955-7370

(201) 947-2189

VILTIS (HOPE)

LITHUANIAN RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
TEL.: (617) 269-4455

TIESIOGINIAI SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ

- Dabar siuntiniai pasiekia Lietuvą per naują Klaipėdos konteinerių terminalą.
- Greitai ir saugiai jūsų siuntiniai pristatomi gavėjams asmeniškai į namus po visą Lietuvą.
- Visi siuntiniai apdraudžiami. Muitų nėra.
- Minimalus mokestis už persiuntimą yra \$25.
- VILTIS ir toliau tęsia pagalbos siuntinių organizavimo programą - VILTIES DOVANA. Aukotojas gali asmeniškai paremti vargstančią Lietuvos šeimą, Sibiro tremtinį, vienišą žmogų.

Jau baigiamas ruošti rudens konteinerių tvarkaraštis su konkrečiomis siuntinių paėmimo datomis įvairiuose miestuose. Kiekvienas Vilties siuntėjas šį tvarkaraštį su naujausia informacija apie Vilties veiklą gaus asmeniškai paštu. Kaip teko įsitikinti lankantis Lietuvoje, žmonių, kuriems reikalinga parama, Lietuvoje nemažėja.

Siuntinius rugpjūčio mėnesį priimsime šiuose miestuose:

WORCESTER, MA	rugpjūčio 26 d.	11 - 3 val. p.p.
CENTERVILLE, MA	rugpjūčio 30 d.	4 - 6 val. p.p.
BROCKTON, MA	rugpjūčio 31 d.	3.30 - 5.30 val. p.p.

Siuntinius rugsėjo mėnesį priimsime šiuose miestuose:

PUTNAM, CT	rugsėjo 7 d.	1 - 2 val. p.p.
PROVIDENCE, RI	rugsėjo 7 d.	4 - 6 val. p.p.
LOWELL, MA	rugsėjo 8 d.	12 - 1 val. p.p.
LAWRENCE, MA	rugsėjo 8 d.	2 - 3 val. p.p.
NASHUA, NH	rugsėjo 8 d.	4 - 5 val. p.p.
WATERBURY, CT	rugsėjo 9 d.	10 - 11 val. ryto
HARTFORD, CT	rugsėjo 9 d.	12 - 2 val. p.p.
BROOKLYN, NY	rugsėjo 9 d.	12 - 4 val. p.p.
BRIDGEPORT, CT	rugsėjo 9 d.	7 - 8 val. p.p.
NORWOOD, MA	rugsėjo 11 d.	5 - 6 val. p.p.

Smulkesnės informacijos prašome teirautis telefonu:

(617) 269 - 4455

MES SIŪLOME PIGIAUSIAS KELIONES Į VILNIŲ IŠ BET KOKIOS VIETOVĖS AMERIKOJE AR KANADOJE

Ferrante Travel Center

135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650

(800) 654-2432

(201) 592-8780

1995 m. ŠALFASS-gos varžybinis kalendorius - II dalis

(atkelta iš 5 psl.)

vyks 1995 m. rugsėjo mėn. per 3 šeštadienius, šia tvarka.

a) Rugsėjo 9 d. - stendinis (Trap) šaudymas, tik baltiečių varžybos, latvių šaudykloje "Lie-lupe", Hwy. 54, 3 km į pietus nuo Village of York, Ont., Kanadoje.

b) Rugsėjo 16 d. - smulkaus (.22) kalibro šautuvu. Baltiečių ir lietuvių pirmenybės, latvių šaudykloje "Berzaine", apie 70 km į šiaurę nuo Toronto, Kanadoje.

c) Rugsėjo 23 d. - pistoletu. Baltiečių ir lietuvių pirmenybės, taipogi "Berzaine" šaudykloje.

Varžybas rengia latviai. Kontaktuoti - Oscar Grauds, 280 Ellerslie Ave., Willowdale, Ont. M2R 1B7. Tel. 416 - 221 - 4554.

Lietuviams, visais šaudymo reikalais patartina kreiptis į Balį Savicką, 340 Dixon Rd., Apt. 2004, Weston, Ont. M9R 1T1. Tel. 416 - 244 - 2267.

1995 m. ŠALFASS-gos stendinio (Trap) šaudymo pirmenybės numatomos rugsėjo antroje pusėje, Hamiltono LMŽK "Giedraitis" šaudykloje. Tikslai data bus pranešta vėliau (kontaktuoti Balį Savicką). Šios varžybos buvo numatytos š. m. gegužės mėn., tačiau nebuvo surengtos.

1995 m. baltiečių ir lietuvių plaukimo pirmenybės numatomos š. m. lapkričio pradžioje,

Vytautas Goštautas - aukštojo pilotažo lakūnas, dalyvavęs Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

Toronto, Ont. Rengia estai. Tikslai data bus pranešta. Kontaktuoti - Ilona Smalenskienė, 248 Keele St., Toronto, Ont. M6P 2K3. Tel. 416 - 769 - 7040.

1995 m. lauko teniso pirmenybės, nei lietuvių nei baltiečių nebuvo suorganizuotos, dėl rengėjų stokos.

Visų varžybų reikalais galima kreiptis į ŠALFASS-gos gen. sekretorių Algirdą Bielskų, 3000 Had-den Rd., Euclid, OH 44117 - 2122. Tel. 216 - 486 - 0889. Faksas 216 - 943 - 4485.

Kalendoriaus pakeitimai bus nuolat skelbiami. Šis kalendorius apima tik ŠALFASS-gos ir Baltų Sporto Federacijos metines varžybas.

ŠALFASS-gos Centro Valdyba

Pusmečio aukos Kultūros Židiniui

Kaip paprastai, kas pusmetį rašome apie Kultūros Židinio (KŽ) paramą ir rėmėjus. Šiuo metu skaitytojai ir KŽ-io rėmėjai jau yra girdėję, kad lietuviai pranciškoniai planuoja keltis iš Brooklyn už metų ar kelių, ir kad jie tiria vienuolyno / KŽ-io komplekso vertę ir pardavimo galimybes. Ši situacija, bent laikinai, sudaro šiek tiek problemų KŽ-io išlaikymo aukų telkimui. Todėl yra svarbu pabrėžti, jog pranciškonų išvykimas nereiškia, kad KŽ nustos veikti. Pagal teisinę sutartį tarp tėvų pranciškonų ir Kultūros Židinio korporacijos, KŽ-nio pardavimas būtų vykdomas tik painformavus KŽ-nio vadovybę. Šis susitarimas įpareigoja tėvus pranciškonus panaudoti dalį pardavimo pajamų kitų patalpų įsigijimui ar kokios kitos abipusiai priimtinos versijos finansavimui, kad KŽ-nio korporacija galėtų toliau tęsti Židinio veiklą. Taigi, grėsmė KŽ-io ateičiai kyla ne iš tėvų pranciškonų, bet gal kartais iš mūsų visuomenės nepagrįsto susilaikymo nuo tolimesnės KŽ-io paramos savo aukomis ir nario mokesčiais.

Birželio gale pasibaigęs pusmetis yra KŽ-io paskutinių finansinių metų (1994 liepos - 1995 birželio mėn.) antras pusmetis. Norėdami atkreipti dėmesį į gerokai sumažėjusias asmenų aukas antrame pusmetyje, duodame palyginimą lentelėje tarp pirmo

Šiemet numatyti grūdų kvotai supirkti reikės maždaug 200 mln. litų. Nustatytasis grūdų supirkimo kiekis šiais metais yra 403 tūkst. tonų, o jų kaina priartėjo prie pasaulinės - t.y. 150 JAV dolerių už toną. Į grūdų perdirbimo įmones jau pristatyta per 30 proc. numatyto supirkti maistinių kviečių kiekio. Perna tu pat laikotarpiu supirkti buvo žymiai mažiau. A. Šleževičius teigė, kad Vyriausybė padengs grūdų perdirbimo įmonėms komercinių kreditų palūkanas. Iš biudžeto grūdams supirkti iki šiol skirta 25 mln. litų. Grūdų perdirbimo įmonės iki šiol dar skolingos žemdirbiams 58 mln. litų.

– Visos Lietuvos įmonės ir įstaigos š.m. liepos 1-ąją valstybės biudžetui buvo skolingos 980 mln. litų. Iš šios sumos delpinigių nesumokėta 396 mln. litų.

ir antro pusmečio paramos KŽ-iui. Parama iš asmenų, organizacijų ir KŽ-io kavinių pelno yra pateikta lentelėje pajamų sumomis, kiekvienos sumos procentine dalimi ir aukotojų bei KŽ-io kavinių/parengimų skaičiais. Nors, kaip matosi lentelėje, antro pusmečio pajamos iš organizacijų ir KŽ-io kavinių/parengimų žymiai padidėjo, antrame pusmetyje, esame susirūpinę dėl palyginus labai sumažėjusių asmeninių aukų. Tačiau, nežinūrint sumažėjusių aukų ir vieningų išlaidų už kelių sugedusių vėsinėtojų pakeitima, praėjusieji KŽ-io finansiniai metai turėjo iš viso \$69,887 pajamų, \$61,529 išlaidų ir baigėsi šių metų birželio 30 d. su \$8,358 pertekliu. Be lietuvių paramos šie finansiniai metai būtų atnešę \$17,572 deficita. Tas aiškiai rodo, kad KŽ neišsilaikytų be lietuvių paramos, nes tokio dydžio metiniai nuostoliai išseiktų KŽ-io atsarginį fondą maždaug per 2 metus.

Paramos šaltiniai

Pirmas pusmetis
Asmenų aukos: \$11,256 78% 89-asm.
Organizac. aukos: 1,842 13% 17-org.
KŽ kavinių pelnas: 1,334 9% 2-kav.
Viso per pusmetį: \$14,432 100%
Antras pusmetis
\$6,675 58% 113-asm.

MIRTIES PRANEŠIMAS

A.† A.

BIRUTĖ SIRUTYTĖ - RUTH WOHL

mirė š. m. rugpjūčio mėn. 8 d., sulaukusi 61 metų amžiaus. Gyveno Beverly Hills, FL, anksčiau - Brooklyne ir Germantown, NY. Buvo gilmusi Marijampolėje; į JAV imigravo 1948 m. Nuliūdime liko: sūnus Christopher Wohl, marti Deborah J. Wynn, anūakai Mandy ir Chris, Denver, CO; patėvis Jonas Juodis, Beverly Hills, FL; pusseserė Viktorė Sirutytė Marijampolėje ir kiti giminės Lietuvoje.

Palaidota rugpjūčio 15 d. šeimos kape Germantown, NY, greta savo motinos Izabelės Sirutis - Juodis.

Prašome draugus ir pažįstamus prisiminti Birutę savo maldose.

Nuliūdę: sūnus, marti, anūakai ir patėvis.

JAV LB Kultūros Tarybos Spaudos Vajus rugsėjo mėnesį

Atpiginta metinė "Darbininko" prenumerata tik \$20 pirmiems 60 naujų prenumeratorių. Reguliari metinė prenumerata - \$30 už 52 laikraščio egzempliorius.

Skaitytojo vardas, pavardė.....
Adresas

Sponsorai: Lietuvių Fondas ir savaitraštis "Darbininkas".
Prenumeratas kartu su kuponu siūstis adresu:

DARBININKAS
341 Highland Blvd
Brooklyn, NY 11207

\$2,575 22% 5-org.
\$2,248 20% 3-kav.
Viso per pusmetį: \$11,498 100%

Praėjusio pusmečio aukų sąrašus papildome šį kartą su naujai surinktais duomenimis apie asmenų bendras aukas nuo KŽ-io steigimo. Nors nario mokesčiai dar neįtraukti į bendras sumas, tačiau bandysime padaryti vėliau. Asmenų pusmečio aukos sąrašuose nurodytos prieš aukotojų pavardes, o bendros asmenų aukos nurodytos skliausteliuose po kiekvienos pavardės.

Asmeninių aukų sąrašas:
\$750 - didžiausi šio pusmečio rėmėjai yra J. ir M. Klivečkos (\$3,604). **\$200** - J. ir I. Vilgaliai (\$2,030). **Po \$150** - S. ir M. Remėzos (\$910), V. ir S. Vaikučiai (\$560). **\$145** - A. Matulaitis (\$2,058). **Po \$125** - A. ir R. Česnavičiai (\$741), A. ir V. Jankauskai (\$1,589), T. I. ir R. Jasičiai (\$1945), G. Meiliūnienė (\$905), L. Vaitkevičius (\$875). **Po \$100** V. ir D. Anonai (\$1,115), A. ir M. Armonai (\$325), A. Balsys (\$1,893), J. Belickas (\$337), A. ir J. Birutis (\$200), S. Birutis (\$2,250), Garbauskų šeima (\$1,290), A. Kepalas (\$275), E., D. ir J. Laukiai (\$100), H. ir R. Miklai (\$1,285), Z. ir M. Raulinaičiai (\$1,290). **\$90** - E. Ušelytė (\$90). **Po \$75** - J. Alyta (\$392), dr. A. Dunajewski (\$785), S. ir A. Janušai (\$295), A. ir E. Ošlapai (\$1,360), J. ir G. Stankūnai (\$638), P. Švitros (\$715). **\$65** - V. Maželis (\$732). **\$60** - E. ir A. Stankiai (\$995).

Po \$50 - dr. V. ir V. Balukai (\$100), dr. J. ir D. Bilėnai (\$1,838), S. ir G. Bobeliai (\$310), J. Botyrius (\$536), dr. N. Bražėnas (\$959), dr. S. Dimienė (\$1,740), R. Gładis (\$125), J. ir V. Gruodžiai (\$100), V. ir B. Ignai (\$50), Z. Jūrys (\$692), R. Klybas (\$50), A. ir M. Kvedarai (\$444), dr. A. Laucius (\$100), A. ir L. Lileikos (\$570), E. Liobė (\$790), A. ir dr. I. Mačioniai (\$100), V. ir V. Matusaičiai (\$731), R. ir A. Markevičiai (\$780), K. ir J. Norvilos (\$1,088), dr. B. Paprockienė (\$1,980), P. ir A. Petraičiai (\$120), A. ir B. Petrikai (\$180), J. ir I. Petschauer (\$50), G. Rajeckas (\$1,114), B. Rimienė (\$990), H. Šatinskas (\$100), dr. T. Savickas (\$1,125), C. Šiultė (\$50), dr. J. Snieškienė (\$2,691), dr. R. ir A. Vaičičiai (\$515), J. ir N. Valaičiai (\$1,395), E. Valiūnienė (\$1,035). **Po \$45** - A. Bagdžiūnas (\$375), B. Cibulskienė (\$260), O. Osmolskienė (\$95). **Po \$40** - A. Dėdinas (\$140), R. Šidlauskas (\$327). **\$35** - S. Skobeikienė (\$830). **Po \$30** - R. Bork (\$60), R., dr. V. ir E. Gaubos (\$30), P. ir A. Motiekūnai (\$30).

Po \$25 - L. Alinskas (\$25), O. Danisevičiūtė (\$590), G. Diržienė (\$335), A. Elskus (\$205), R. ir V. Gaubos (\$50), A. Ilgutis (\$25), Ž. Jurienė (\$35), S. ir V. Karmazinai (\$510), V. ir A. Katina (\$880), E. Kepalaitė (\$25), J. ir E. Liaukiai (\$1625), M. ir A. Marijošiai (\$580), J. Matulaitienė (\$385), K. Miklas (\$225), V. ir L. Milukai (\$1,798), E. Minkūnienė (\$565), V. Nakutavičius (\$140), dr. K. ir A. Pintsch (\$365), A. Povilaitienė (\$865), A. Pumputis (\$440), P. ir S. Rasimai (\$565), A. Ruzgas (\$375), A. Sabalis (\$665), P. Sabalis (\$25), M. Tomkus (\$25), A. ir R. Vedeckai (\$200), V. ir A. Žukai (\$1,100). **Po \$20** - H. ir C. Andruskos (\$750), M. Balčiūnienė (\$65), R. Brakas (\$20), I. Jankutė (\$30), V. Laugalis (\$95), C. Lingis (\$80), dr. L. ir O. Sabaliūnai (\$20), A. Sakalas (\$30), E. Senkus (\$95), R. Šlepetyš (\$295), dr. A. Švalbonienė (\$275), D. ir V. Uzai (\$360). **\$15** - E. Cherkelis (\$15). **Po \$10** - V. Šileikienė (\$10), G. Valaitienė (\$400).

Organizacijų aukų sąrašas:
Po \$1,000 - Lietuvių Atletų Klubas ir Lietuvių Fondas. **\$475** - United Way of New York City. **Po \$50** - Knights of Lithuania ir Lietuvių Bendruomenės (LB) Great Neck apylinkė. Reikia pastebėti, kad United Way (UW) aukos yra unikaliai, nes jos surinktos iš Brooklyn Union bendrovėje dirbančių . p. p. Tracey Bell - Šližienės, Robert Keller (Algirdo Mačiulaičio žento) ir Lino Vebeliūno. Ši grupė buvo suorganizuota pernai Antano Bobelio iniciatyva ir jo aukomis. Iš UW žinome, kad Brooklyn Union tarnautojai šiais metais pažadėjo paremti KŽ-į \$1041 suma. Nors neturime jų asmeninių aukų dydžių, bet bandysime sužinoti iš UW metinio pranešimo, kad galėtume juos ir jų aukas įtraukti į bendrus KŽ-io rėmėjų sąrašus.

KŽ-io Parengimų Komiteto pelnas: \$809 - KŽ-io kavinė vasario 19 d. kartu su Vasario 16-tojos minėjimu. **\$733** - kavinė balandžio 2 d. **\$706** - KŽ-io kavinė gegužės 7 d. kartu su LB Queens Apylinkės teatru "Pinigėliai".

Aukos mirusiųjų atminimui: aukščiau pateiktame asmeninių aukų sąrašo taip pat įjungtos KŽ-iui skirtos aukos mirusiųjų atminimui. Tokios aukos šių pusmetį buvo aukotos mirus a. a. Emilijai Rastenienei - \$685, a. a. Vytautui Česnavičiui - \$605, a. a. Česlovui Biriūčiui - \$250, a. a. Romualdai Markevičiui - \$240, a. a. Gražinai Daunienei - 75, a. a. Leonardui Žitkui - \$50 ir a. a. Ignui Kazlui - \$25.

Kultūros Židinio vadovybė dėkoja visiems už paramą aukomis, nario mokesčiais ir už atsilankymą KŽ-io rengiamose kavinėse ir parengimuose, kurių visas pelnas skiriamas KŽ-io išlaikymui. Primename, kad KŽ-io nario mokeskis yra \$50 organizacijoms, \$25 asmenims ir \$10 naujai atvykusiems iš Lietuvos. Visos aukos ir nario mokesčiai KŽ-iui atleidžiamos nuo valstybinių mokesčių. Norintiems aukoti KŽ-iui per United Way darbovietėje, taip pat galima nurodyti, kad auka skiriama Lithuanian Cultural Center, Inc., 355 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207. United Way Donor Choice forma gaunama iš United Way, arba skambinant tel. 1 - (516) 541 - 0583.

Jeigu yra klaidų aukotojų sąrašuose, ar naujai surinktos ir skliausteliuose pateiktose bendrų aukų sumose ir jei praleista aukotojo pavardė, prašome pranešti KŽ raštinei raštu ar telefonu 1 - (718) 235 - 8386.

Kultūros Židinio Vadovybė

Lietuvoje ir apie LIETUVĄ

Panevėžio kompresorių gamykla AB "Aurida" rugpjūčio 4 dieną buvo iškelta bankroto byla. Dabar gamykla nedirba: nuo rugpjūčio 7 iki 28 dienos gamyba sustabdyta, nes trūksta žaliavų ir dalių. Žmonės gaus minimalų atlyginimą, dirbs tik vidaus tvarkai ir komerciniams ryšiams palaikyti reikalingi žmonės. Gen. direktorius A. Sutkus sakė, kad bankroto procedūra ilga ir sudėtinga, bet tai ne liepto galas.

Brazilijos Prezidentas Fernando Henrique Cardoso pakvietė Algirdą Brazauską apsilankyti Brazilijoje su oficialiu vizitu 1996 metų kovo mėnesį. Kvietimą perdavė naujasis Brazilijos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Lietuvai Jose Viegas Filho, rugpjūčio 15 d. įteikdamas Lietuvos Prezidentui skiriamuosius raštus.

Lietuvoje vienam ligoniui diagnozuota maliarija. Ligonis - Krišnos tikėjimo propaguotojas, kuris nuo 1994 m. spalio 1 d. iki 1995 m. gegužės 1 d. gyveno Indijoje, lankėsi įvairiose to krašto vietose. Perna gruodžio mėnesį jis susirgo maliarija ir gydytis Indijoje. Matyt, nebuvo visiškai išgydytas, nes kai sugrįžo į Kauną, jam vėl pakilo temperatūra. Vis pasikartojantis aukštos

temperatūros bangavimas yra būdingas maliarijos požymis. Ligonis šiuo metu gydomas ligoninėje ir aplinkiniams jokio realaus pavojaus nekelia. Ligoninė turi specialių vaistų nuo maliarijos ir ligonis bus visiškai išgydytas.

Užulėnio kaime rugpjūčio 13 d. buvo šventė. Čia susirinko ne tik Lietuvos tautininkai, bet ir visi, kuriems brangus Prezidento Antano Smetonos atminimas. Antano Smetonos 121-ojo gimtadienio proga Lėno bažnyčioje buvo aukojamos mišios, minėjime kalbėjo Tautininkų sąjungos pirmininkas Rimantas Smetona, Ukmergės rajono meras Sigita Čirba, Seimo narys Leonas Milčius. Prezidento gimtadienio šventė jau tradicinė.

Kelių policijos duomenimis, kauniečiai turi apie 15 tūkst. dviračių, tačiau jų miesto gatvėse beveik neišvysi. Sekant Danijos pavyzdžiu, ir Kaune ruošiamasi įrengti Dainavos mikrorajoną su miesto Centru jungiantį apie 14 kilometrų dviračių taką. Šiuo taku į darbą ar paskaitas važinėsiantys kauniečiai pagyvintų miesto gatves ir suteiktų Kaunui vakarietiško miesto bruožų.

Kalbėdamas per Lietuvos radiją rugpjūčio 9 d., ministras pirmininkas A. Šleževičius sakė, kad bus gerokai padidinti kreditiniai išteklių grūdams supirkti.

A.† A.

JULIUI VASILIAUSKUI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo žmonai, dukrai ir sūnui. Tegul velionis būna lengva sveltima žemelė.

Jonas ir Taisa Stikloriai
Aldona Krėvaitė - Mošinskienė

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: 71712.107@compuserve.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Richmond Hill Block Assoc. rengia 22-ji Parko festivalį - muge, kuri bus šeštadienį, rugsėjo 9 d. 10 - 6 val. vak. Forest parke prie Jackson Pond (Myrtle Ave. ir 109th St. kampas). Ten vyks įvairūs žaidimai vaikams, gros du orkestrai, bus šokiai. Daug kas prekiaus, o taip pat veiks sveikatos tikrinimo skyrius ir daug kitų įvairenybių. Toje apylinkėje gyvena daug lietuvių, kurie kasmet aplanko šį festivalį.

Vytautas Maželis, mūsų fotografas, išvyko į Liet. Fronto Bičiulių studijų savaitę, kuri vyksta Dainavos stovyklavietėje. Į New Yorką grįžta rugpjūčio 28 d.

Aleksandras Radzius, poetas, gyvenęs Baltimorėje, išleidžia naują eilėraščių rinkinį "Kryžių kalnas, Šventakalnio istorijos ir padavimai". Leidžia "Lietuviškosios knygos" klubas Chicagoje.

ATLANTA Import Export, Inc., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims rugsėjo 2 dieną, šeštadienį, nuo 12 iki 1 val. popiet Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose. Dėl siuntinių paėmimo iš kitų vietovių žiūr. skelbimą 6 psl. Jokių muitų nėra. Dėl informacijų skambinkite tel. (914) 258-5133.

Teklė Paknys, gimusi Lietuvoje, gyvenusi Brooklyn, NY, mirė š. m. rugpjūčio 15 d. Mount Sinai ligoninėje Manhattan, NY, sulaukusi 82 metų amžiaus. Buvo pašarvota Shalins laidojimo įstaigoje Woodhaven, NY. Atsiveikimas įvyko rugpjūčio 17 d. Rugpjūčio 18 d., po gedulinių mišių Apriškimo par. bažnyčioje, palaidota Cypress Hills kapinėse, šalia savo vyro Stepo, mirusio prieš 25 metus. Liko pusseserė Amerikoje ir kiti giminės Lietuvoje. Laidotuvėmis pasirūpino giminaitis Viktoras Kirkyla.

"VILTIES" siuntinių agentūros atstovai siuntinius vėl priims Brooklyne, Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose, rugsėjo 9 d., šeštadienį, nuo 12 iki 4 val. popiet. Dėl siuntinių paėmimo iš kitų vietovių žiūr. skelbimą 6 psl.

LSS - ASS maloniai kviečia visus narius dalyvauti didžiuliam suvažiavimui š. m. rugsėjo 23 - 24 d., "Dainavos" stovyklavietėje, Michigan valstijoje. Atvykstame penktadienio vakare, rugsėjo 22 d. Registruotis pas s. Juliją Taorienę - 17310 Harland Ave., Cleveland, OH 44119 - 1924. Telef. (216) 531 - 9491, fax (216) 844 - 1419. Dalyvauti gali visi nariai, ne tik prityrusieji skautai(-ės). Bendra ir įvairių šakų programa, linksmavakaris. Atvykite pailsėti gamtoje ir atnaujinti senas pažintis, o gal užmegzti ir naujų. Budėkime!

Ichokas Meras, žydų kilmės lietuvių rašytojas, iš Izraelio atvyksta į Ameriką. Rugpjūčio 23 - 28 dienomis jis lankysis kilęs iš Kelmės, lietuvių šeimoje užaugęs, mokslus baigė Lietuvoje, kur pasireiškė kaip talentingas rašytojas. Jis yra išleidęs keletą knygų Lietuvoje, paskui emigravo į Izraelį, kur mokytojauja ir rašo lietuviškas knygas.

Dr. Apolonija Radzivanienė iš ligoninės yra perkelta į slaugos namus Brooklyne. Ja rūpintis iš Australijos atvyko sūnus Vytautas.

Nijolė Ulėnienė, pianistė ir muzikos mokytoja, buvo išvykusi į Europą. Paryžiuje praleido dvi savaites, dalyvaudama seminare, kuriame buvo nagrinėjama prancūzų muzika ir jos išplėdymai. Po to savaitę praleido Šveicarijoje, kur seminare nagrinėjo šių laikų avangardinę muziką. Į New Yorką grįžo liepos pabaigoje.

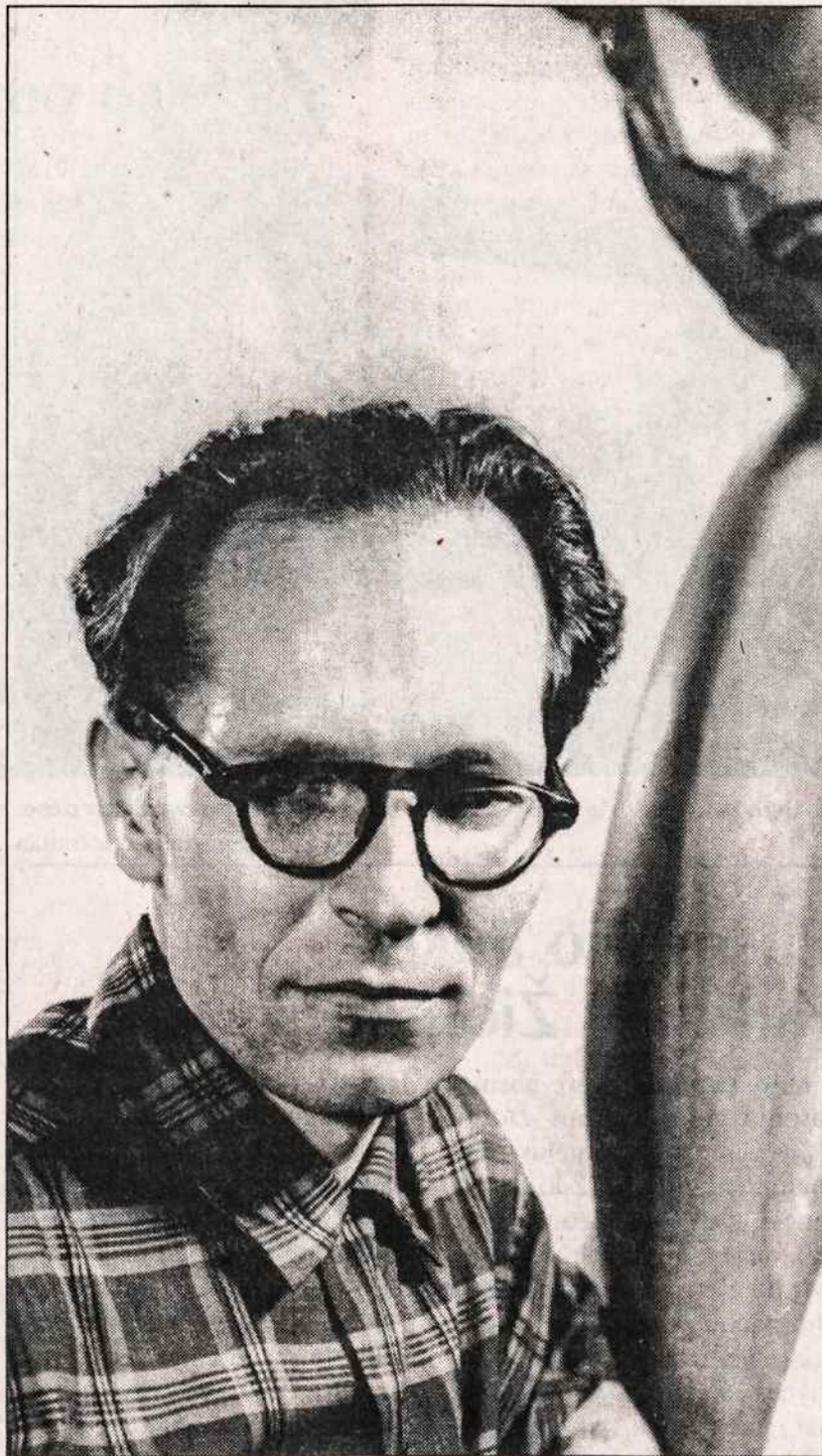
Liudas Tamošaitis, uolus fotografas, buvo susirgęs ir gydėsi ligoninėje. Šiuo metu yra sugrįžęs į namus. Iš Lietuvos atvyko anūkė jo prižiūrėti, kol Liudas pilnai sustiprės.

Imigrantų teisių centras (Center for Immigrants Rights, Inc.) ir Roosevelt parko, NY, visuomenės koalicija rugpjūčio 27 dieną, sekmadienį, 12 val. - 6 val. p.p. organizuoja festivalį "Švenčiame mūsų - imigrantų praeitį ir dabartį". Festivalis vyks Roosevelt parke, tarp Delancy ir Stanton gatvių. Festivalyje žada dalyvauti meksikiečiai, kiniečiai, korejiečiai su savo folkloriniais pasirodymais. Skambės džiazo muzika, vaikus linksmins klounai.

Vėl KGB ranka?

Vladas Šakalys staiga mirė rugpjūčio 13 d. Vilniuje. Šio žmogaus gyvenimo istorija labai įdomi. Prieš maždaug penkiolika metų jis buvo pabėgęs iš Sovietų Sąjungos per Suomijos sieną, plaukdamas net per ežerus. Pėsčias perėjo Suomiją ir pateko į Švediją, kuri jam suteikė pabėgėlio statusą. Iš Švedijos atvyko į Ameriką. Jis buvo apsisostęs New Yorke ir čia dirbo. Vladas Šakalys apsilankė "Darbininko" redakcijoje, ir po pasikalbėjimo su juo buvo atspausdintas platus reportažas apie pabėgimą. Apie 1985 m. jis iš New Yorko staiga išvyko į Los Angeles ir ten išsikūrė, antrą kartą veddamas. Dabar iš Los Angeles Vladas Šakalys buvo išvykęs aplankyti savo artimųjų ir draugų Lietuvoje.

Neoficialūs šaltiniai dėl Vl. Šakalio mirties praneša, jog KGB negalėjo jam atleisti už tokį išgarsėjusį pasaulyje pabėgimą.

Skulptorius Vytautas Kašuba ir jo sukurtas rūpintojėlio fragmentas. Nuotrauka daryta 1961 metais.

Vytauto Maželio nuotrauka

Skulptoriui V. Kašubai - 80 metų

Atsilankantieji Kultūros Židinyje, netoli didžiosios salės tikrai pastebėjo išpūdingus keturis bareljefus - didžiuosius Lietuvos valdovus - Gediminą, Algirdą, Kęstutį ir Vytautą. Jie iškalti iš švino, sukurti New Yorke gyvenančio lietuvių skulptoriaus Vytauto Kašubos. Šiuo metu jis retai kur rodo, o gyvena ramiai ir tyliai tarp savo skulptūrų, piešinių. New Yorko lietuviai jo darbų nuotraukas ir pačius kūrinius yra matę daugelyje parodų ar pačio skulptoriaus namuose. Vytautas Kašuba sukūrė garsius medalius Vilniaus universiteto 400 metų ir Lietuvos krikščionybės 600 metų jubiliejui paminėti.

Tas eilutes rašau todėl, kad Vytautas Kašuba rugpjūčio 15 sulaukė 80 metų. Kuklios tos eilutės prieš jo prasmingus ir tokius išpūdingus kūrinius. Apie juos dar bus daug prirašyta, išleistos knygos. Bet tegul ir šios eilutės būna pasveikinimas ir pagarbos pareiškimas gražios sukakties proga, drauge pagerbiant ir jo didelę kūrybą.

Vytautas Kašuba gimė 1915 metais rugpjūčio 15 d. Minske. 1926 - 34 lankė ir baigė Rygiškių Jono gimnaziją ir drožimo mokyklą Marijampolėje. Dailę studijavo Kauno meno mokykloje, kurią baigė 1939 m. 1941 - 44 m. buvo skulptūros studijos vedėjas Taikomosios dailės institute Kaune.

Jau studijuodamas Vytautas Kašuba susilaukė plataus pripažinimo. Paryžiaus parodoje už savo drožinius gavo vieną aukso ir du sidabro medalius. 1943 m. jam suteikta tautinė skulptūros premija už kompoziciją "Kalinių išsivadavimas". 1938 m. Žemaičių plento užbaigimo proga prie plento pastatytas jo sukurtas granitinis obeliskas.

1944 m. vasarą Kašubos pasitraukė į Vokietiją, gyveno Munchene. Po karo gana greitai atvyko į Ameriką, nes Kašubos sesuo buvo ištekėjusi už Lietuvos gen. konsulo Jono Budrio.

Čia atvykęs Vytautas Kašuba

greitai pasireiškė kaip skulptorius, atliko daug užsakymų bažnyčiom, sukurdamas eilę įvairių religinių skulptūrų. Chicago Marquette Parko lietuvių bažnyčiai sukūrė 4-as Lietuvos madonas. Jos iškaltos iš akmens ir įtvirtintos bažnyčios fontone. Priskelimo bažnyčiai Toronte iš medžio išdrožė 5 pėdų aukščio rūpintojėli. O kiek darbų padarė pranciškonų vienuolyne Kennebunkporte. Kokios išpūdingos jo sukurtos Stacijos - Kryžiaus kelių stotys.

New Yorke vienoje parodoje mačiau jo sukurtą karalių Mindaugą, tokią paslaptinę ir mistinę skulptūrą. Karaliui Mindaugui jis yra skyręs bent kelias skulptūras.

Atgavus Lietuvai nepriklausomybę, jo pripažinimas kaip menininko atžymimas apdovanojimai. 1993 metais jis tampa Lietuvos nacionalinės premijos laureatu. 1994 m. Vilniaus Dailės akademija jam suteikė garbės daktaro laipsnį, o prezidentas apdovanojo Gedimino ordinu.

Prisimindamas Lietuvą, ten išeitą mokslą, 1991 m. Lietuvai Vytautas Kašuba padovanojo savo darbų kolekciją - 84 skulptūras ir 40 piešinių.

Tegul Jubilio laurų vainikus palydi "Darbininko" skaitytojų sveikinimai ir padėka už sukurtus kūrinius.

(p.j.)

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta "Darbininko" nr. 29, aukojo:

J. Lapšienė, Dedham, MA - 10 dol.; Jūratė Litchfield, NYC, NY - 50 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

Knygos - laisvalaikis vasarai

Lietuvių - anglų kalbų žodynas. B. Piesarskas, B. Svecevičius. 512 psl., kietais viršeliais. Turi apie 27,000 žodžių. Kaina 15 dol. + 1 dol. persiuntimui.

Anglų - lietuvių kalbų žodynas. V. Baravykas. 590 psl., kietais viršeliais. Turi apie 30,000 žodžių. Kaina 15 dol. + 1 dol.p.

Lithuanian Cookery. Autorė Izabelė Sinkevičiūtė. 1993 m. išleista 5-ji laida šios populiariausios lietuviškų valgių virimo knygos anglų kalba. Kas norite pagilinti savo virimo žinias, - rasite labai daug populiarių lietuviškų valgių gaminių receptų. Labai tinkama dovana lietuviškai nekalbantiems. Kaina 15 dol. Persiuntimas - \$1.50.

"Lithuania 700 Years", angliškai parašyta knyga yra geriausia dovana Jūsų amerikiečiams draugams. Ji supažindina su Lietuvos senove, jos spalvinga istorija, nepriklausomybės laikotarpiu, okupacijomis ir rezistencija. Tai garsių lietuvių istorikų ir politikų straipsnių rinkinys. Knygą redagavo dr. Albertas Gerutis. Į anglų kalbą vertė Algirdas Budreckis. 456 psl. Kaina 25 dol., įskaitant persiuntimą.

"Moteris su baltu chalatu". Dr. Konstancija Paprockaitė - Šimaitienė. 494 psl. didelio formato knyga kietais viršeliais. Čia telpa 35 medicinos daktarės pasakojimai apie išgyvenimus, dirbant ligoninėse. Kaina 20 dol. Pridėti 2 dol. persiuntimui.

Visos knygos gaunamos rašant:

Darbininkas
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Atšventinta Pažaislio bažnyčia

Rugpjūčio 15-osios rytą, kai blausios, vos pro pilką dangaus šydą beprasimušančios saulės spindulių apšviestos Pažaislio bažnyčios laikrodžių rodyklės rodė lygiai 11 valandą, pati šventovė buvo paruošta sakralinei apeigai.

Tą dieną Pažaislio vienuolyno metraštinis pasipildė dar vienu itin reikšmingu įvykiu - Švč. Mergelės Marijos Ėmimo Dangun dieną, bažnyčia, 1712-aisiais konsekruota ir tituluota Švč. Mergelės Marijos apsilankymo pas Šv. Elzbieta pavadinimu, o mūsų amžiuje išgyvenusi skaudžius okupacinius laikus, buvo atšventinta.

Iškilmingą Šv. Mišias koncelebravo Jo Eminencija kardinolas V. Sladkevičius, Jų Ekselencijos vyskupas S. Tamkevičius, V. Michelkevičius, R. Krikščionas, P. Vaičius.

AGEP

Draugija "Bičiulystė" praneša, kad rugpjūčio 12 d. įvyko susirinkimas, skirtas aptarti Kultūros Židinio, Lietuvių Bendruomenės veiklos New Yorke bei "Darbininko" ateitį. Šiais klausimais įvyko plačios diskusijos. Buvo nutarta turėti pobūvį Forest parke rugsėjo 9 d. Taip pat nutarta iki ateinančių metų Vasario 16-osios išleisti meno, poezijos ir prozos žurnalą (puslapiu kaip aukos priėmimo iš menininkų). Nuspręsta pradėti planuoti 1996-ųjų metų rugsėjo mėnesį įvyksiantį renginį, skirtą Baltijos šalių partizaninio judėjimo 50-ėčiui, bedradarbiaujant šiame renginyje kartu latvių ir estų bendruomenėms. Visi besidomintieji draugijos veikla ar norintys paaukoti savo meninės išraiškos puslapių būsimam žurnalui prašome skambinti Glenn Urbanas tel.: (718) 441-8467.

Skubėkite! Tik 60-čiai pirmųjų naujų skaitytojų sumažinta metinė prenumerata iki \$20! (žiūrėkite skelbimą 7-ame psl.)

SKELBIMAI

Siūlo darbą

Reikalingi moterys ir vyrai, kurie norėtų dirbti garsioje kosmetikos firmoje kaip grožio konsultantai (beauty consultants). Užtenka minimalaus anglų kalbos žinojimo. Dėl smulkesnių informacijų skambinti 718 846-6895 - prašyti Laima. (sk.)

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Telef. (516) 377-1401. (sk.)

Parduoda

Parduodami valgomojo k. vartoti baldai: apskritas stalas ir 4 kėdės. Kaina 50 dol. Skambinti po 7 val. vak. 718 296-7338. (sk.)

Paslaugos

TALPINTUVAI Į LIETUVĄ siunčiami kas savaitę. Siuntiniai, maisto siuntiniai, **komercinės siuntos** laivu arba oru - **air cargo.** TRANSPAK, 2638 W. 69th Street, Chicago, IL 60629. Telef. 312 436-7772. CONNECTICUT valstijoje 203 232-6600. (sk.)

Parduodamos knygos

Fighters for Freedom - Lithuanian Partisans Versus the U.S.S.R. - by Juozas Damautas. Tai svarbi anglų kalba knyga, nes autorius (tikra pavardė Juozas Lukša) pats buvo partizanų vadas, dalyvavęs įvairiuose žygiuose; aprašo 1944 - 1947 metų partizanų operacijas. Jis net pasimuša į Vakarų, pasiekia Vokietiją ir Prancūziją, atneša daug žinių. Čia pasirošia tolimesniame partizaniniame kare. Vėl lėktuvu grįžta į Lietuvą ir ten išduotas nežilgo žūva. Lietuviškai šios knygos išleistas kelios laidos. Angliškai išleista ši antroji laida. 279 psl., minkštasis viršelis. Gaunama "Darbininko" administracijoje. Kaina 10 dol. su persiuntimu. (sk.)

"Lietuvos aidas", patriotinės minties, plačios informacijos dienraštis, daugiausiai skaitomas išeivijos lietuvių, dėl daugiau kaip dvigubai pabrangusio pašto, buvo priverstas pakelti metinę oro pašto prenumeratą iki \$130 nuo 1994 m. rugpjūčio 1 d. Čekį \$130 rašyti "Lietuvos aidas" vardu ir siųsti JAV igaliotiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Tel. 708 986-1613.

"Darbininko" administracija prašo skaitytojus nuolat atkreipti dėmesį į lipinukę ant laikraščio pažymėtą jūsų prenumeratos pasibaigimo datą EXP. Mieli skaitytojai nuoširdžiai prašomi laiku pratęsti prenumeratą ar sumokėti atsilikusių mokėstį.

"Darbininko" skaitytoju galima tapti kiekviena dieną! Padovanokite "Darbininko" prenumeratą savo pažįstamiems bei draugams! Naujienos iš jūsų apylinkės lietuvių gyvenimo, Lietuvos, Pabaltijo kraštų ir viso pasaulio! *Prenumerata iki rugsėjo mėn. pabaigos - tik \$20.*

Iš Vilniaus radijo užsieniui lietuvių kalba programoje buvo pranešta, kad nuo rugpjūčio 1-mos dienos programa šiaurės Amerikai transliuojama 7360 KHz banga. (Trumpos bangos 41 m). Laidos JAV girdimos 7 val. vakaro rytinėje laiko juostoje (EST).

Vilniaus Senamiestyje...

Po Jūsų ilgos kelionės Didžiąja gatve ir po sielos atgaivinimo prie Aušros Vartų užsukite į ROJAUS ARKĄ - restoraną esantį tarp Aušros Vartų ir Vilniaus gynybinės sienos.

ROJAUS ARKA

M. Daukšos g. 3, VILNIUS, tel. 220625
ATIDARYTA nuo 11 iki 23 val.

Lietuviški valgiai ir gėrimai, karštų valgių kainos nuo 4 iki 16 litų.